

ek

d el). Vaidának ezt magyarázni, hogy ad előre.

berkekben válto-

erge Bratianu libe-

Jasiban ültek ösz-

Duca ma érkezett

íveivel értekeztek.

zzák ki azt a hirt,

angeanu alezredes-

ta utazik, hogy ott

rálányóval találko-

kormány újra mi-

ndult utnak

aból

Tegnap egy éh-

gyalog London-

nost fogják meg-

zetek kongresszu-

relőre a „Munka-

sülete”-nek mint-

eti magát, akik

járulni a kong-

eg minden tagja

menet élén ze-

gü munkanélküli

ező csapat a kö-

járulni a kong-

erik annak a tör-

vizsgálat alá ve-

reszesülő mun-

nyait, követelik a

atok végrehajta-

életbeléptetését,

ébreket leszállita-

intézményesité-

oszkvában

özeledésről

?

september 4. (Az

po című napilap

adást közli, hogy

publicista és or-

oszkvában a ro-

hetőségeiről tár-

tesucsu Moszkvá-

al, akivel ezirány

at. A Tempo szer-

izatása nem hi-

ANA

zeledik

sa meg

vi üdvöz-

t a Keren

emet

n,

Kelet ros hasa-

ott minden ro-

elolvassa. Nincs

Taxa postalá
plátite in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron Pop (v. Brassai-n.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
ras megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Str. Matei Milie 18.

Szerda, 1933 szept. 6.

5693. ÉV. ELUL 15.

Kormányválság

Csak egy hete annak, hogy Tilea miniszter kategórikusan jelentette ki tizenkét kolozsvári újságíró előtt, hogy a kormány válságáról szó sincs se ncsen.

Ezzel szemben ma már egyébről sincsen szó az ország sajtójának a hasábjain, mint éppen a kormányválságról.

Hogyan lehet ezt összeegyeztetni? Aki azonban alaposan elolvasta az alminiszter nyilatkozatát, az látja, hogy a két dolog között nincs is eltérés.

Mert mit is mondott voltaképpen Tilea? Azt mondta, hogy sem politikai, sem közrendészeti, sem gazdasági ok arra nincsen, hogy a kormány megbukjék. A kormány egyetlen narancshéjra csuszhatna el. A párt belső egyenlenségének a problémáján.

— De — tette hozzá Tilea — ilyesmiről szó sincsen.

Már pedig, amint most kiderült, éppen erről van szó.

Tilea vagy nem látta vagy nem akarta látni, hogy mi történik a párt belső életében.

Az egyetlen narancshéj Bojla manifesztumával megérkezett.

A közel napok döntik majd el, hogy elcsuszka-e ezen a nagyon is komoly narancshéjra a kormány?

Hamburg harmadik helyen

Mi sikerült eddig a harmadik birodalomnak?

Sikerült mindenekelőtt a világ egyik legforgasalmasabb kikötőjét, Hamburgot leszorítani a harmadik helyre. Tavaly ebben a kikötőben az első félévben 6.54 millió tonna árut tároltak. Ezidén ugyan ebben az időpontban hétmillióval kevesebbet.

A kiviteli áruforgalomban pedig olyan esőkenes jelenkezett az utóbbi hónapokban, amely Hamburgot visszavetette Rotterdam és Antwerpen mögé.

Ez kitünően sikerült a harmadik birodalomnak.

Sikerült még az is, hogy a berlini nagybankok mérlegösszege az utóbbi hónapok kimutatásai szerint 222 millióval kisebb az előbbi hónap mérlegösszegénél.

Es még sikerült valami.

A gazdasági minisztérium hivatalos ki mutatója szerint a vajnak az ára 84 márkáról felszökött 123-ra. Emelkedett még 40 százalékkal a tej ára is és megdrágult a gabona, a takarmány, a cukorrépa, a burgonya, a hus, az olaj és minden étel-zsiradék.

Amiből kiderül, hogy a nemzeti vagyon és jövedelem összezsugorodott, ellenben a „nemzet törzse”, a német junker megizmosodott és kilombosodott.

Hitler ur és vezérkara, amikor még nem volt uralkon, egészen mas perspektívákat rajzolt a német nép ete: nagy áruforgalmat, jólétet és ellátottságot és legfőképp olcsóságot az élelmiszerek körül. Ezért rohantak zászlaja alá tömegesen azok is, akik az első időben nem hittek neki.

A megélhetés delibábjá megszádlította a tömegeket. Harmadik birodalom! A gleichschaltung nagyszerű tesztvérségét lobogtatták meg előttünk. És most?

Hamburg harmadik helyen és a junkerek a jövedelmek rangsorában az első között! Az éhség vámszedői megizmosodnak, de a belföldi és nemzetközi árusere félelmetesen zuhan.

Minden sikerült a harmadik birodalomnak. Megszerezte ígéretei számára a tömegeket.

Vajjon ezek után a harmadik birodalomnak sikerülni fog-e megis tartani a tömegeket?

Igy sem jó, meg úgy sem jó

Ezek az öreg gazdasági törvények minduntalan megcsufolnak bennünket.

Legbosszantóbb az, hogy éppen azok a törvények végzik el a csufat rajtnak, amelyekre eddig a legbüszkébbek voltunk. Például Roosevelt veri el a port

Szanálni Közép-Európát!

Paul Boncour nagy beszéde a dunai konföderációról. Benes tervezetét készítette Közép-Európa szanálásáról

Párizs, szeptember 5. A Briand-élmű leleplezésén Paul-Boncour külügyminiszter nagy beszédet mondott az egész francia külpolitikáról. A négyhatalmi paktum — ugymond — kiegészítő szerve a Népszövetségnek. Beszédében a dunai problémákkal foglalkozva, a külügyminiszter kijelentette, hogy a megoldást egy dunai konföderáció irányában kell keresni. Ez a kormánynyilatkozat annál nagyobb feltűnést kelt, mert megcáfolja azokat a legutóbb szárnyra kelt híreket, mintha Franciaország a Tardieu-tervétől és annak variációjától visszavonult volna.

Olaszország nélkül nem szanálható Közép-Európa

— A mostani Középeurópa államai a nemzetiségek jogán épülnek fel, ez elmentes a fajvédők felfogásával, amelyből nem támadhatna más, mint a határok felforgatása, — mondotta tovább Paul-Boncour. Ezeknek az államoknak ahhoz, hogy élhessenek és kifejlődhessenek, szabad gazdasági szövetségekre van szükségük, amelyeket nem szabad politikai vetélkedéseknek, vagy területi követeléseknek megzavarniok. Szükségük van, továbbá egyensúlyra és eladási piacra, amelyeket a szomszédság ir nekik elő.

Tardieu helyesen járt el, amikor az európai unió kellően gyors megvalósulásának hiányában minél gyorsabban

törekedett orvoslásra, és igyekezett dunai szervezeteit létrehozni.

A mostani kormány azon fáradozik, hogy elhárítsa az akadályokat, amelyek be ez a kezdeményezés beleütöközött.

Nem lehet Közép-Európa igazi megszervezését úgy végrehajtani, hogy az, ha nem is irányul éppen Olaszország ellen, de Olaszország nélkül történjék. Azzal a tartózkodással, amelyet hivatalom számomra előír, — folytatta a miniszter — egyszerűen annyit mondom, hogy a legutóbbi megbeszélések, úgy látszik, rövidesen igazolni fogják reménykedő álláspontunkat. Ez a munka tervszerűen folyik tovább a belpolitikai változások ellenére is.

Benes tervezete

Az „Excelsior” beavatott párizsi körökből azt az értesítést szerezte hogy Benes csehországi külügyminiszter római látogatása az ellenkező hírek ellenére közelebből mégis meg fog történni. Benes tervezetét készítette a középeurópai szanálás kérdéséről és ezt római látogatás alkalmával Mussolini elé fogja terjeszteni. Aki Benes tervezetét ismerik, — mondotta a párizsi lap informátora — azt állítják, hogy Franciaország számára a tervezet elgondolásai elfogadhatók és nincsen ok kételkedni abban, hogy Mussolini hozzá fog járulni a tervezet végrehajtásához.

Az angol kormány meg akarja kötni a szovjettel a kereskedelmi szerződést

London, szeptember 5. A parlamenti szünet óta az angol kormány ma tartotta első minisztertanácsi ülését, amelyen főleg külpolitikai kérdésekről tárgyaltak. Ismertették többek között a minisztertanács előtt az iraki helyzetet és az angol kormány magatartását vitatták meg, tekintettel arra, hogy az iraki asszír-keresztények lázongása és az ezt követett mészárlás ügye szeptember 22-én a Népszövetség tanácsa elé kerül. A minisztertanács letárgyalta ezután a szovjettel kötendő kereskedelmi szerződésre irányuló tárgyalások nehézségeit, amelyeket főként az ottvai egyezmény rendelkezéseire mere-

ven ragaszkodó Kanada és az angliai építőfa-szükségletek ellátását monopoli zálni kívánó szovjet-kormány ellentétes igényei okoztak. A kormány arra fog törekedni, hogy a szovjettel tovább folytathatók legyenek a megszakadt kereskedelmi tárgyalások. A minisztertanács további során Ausztria helyzetével is foglalkoztak.

Brightonban ma megnyílt a szakszervezeti szövetség kongresszusa. Kedden indítványt terjesztenek a kongresszus elé, amelyben azt kívánják a kormánytól hogy a szovjettel Anglia a többi országokéhoz hasonló alapon kössön kereskedelmi szerződést.

a termelés és tultermelés szabályozásáról és a krízis lényegéről szóló törvény.

A krízis kell, hogy a tultermelt értékek elfogyjanak és a termelési konjunktúra ismét helyreálljon. A gazdasági törvény az volt, hogy amíg a krízis, amely a termelés velejárája volt, teljesen — hogy ezt a parlagi szót használjuk — ki nem éli magát, addig semmi erő a krízis és konjunktúra körforgásán nem változott és ha megfűszül, sem tud változtatni.

Ezt a törvényt a legerélyesebben a hitlerizmust alarta felrugni. De vétett ellen Roosevelt is. Mind a két gazdasági diktátor (mert Roosevelt is az, ha szimpatikusabb is, mint Hitler) másban látja a gazdasági élet defektusait, mint a régi közgazdasági szakírók. Hitler, mint tudjuk, a zsidó üldözéstől kezdve a géprombolásig minden örültséget meghonosított, anélkül, hogy a munkanélküli ség, a krízis, a nyomor országában enyhült volna.

Roosevelt, aki intelligensebb és progresszívebb Hitlernél, más uton enyhített az USA termelési válságán. Letérése az

aranyalapról és a dollár esése meghozta azt a gyümölcsöt, hogy a termelésben egy kis igazított konjunktúra mutatkozott.

De haj, ez az öröm be kevés ideig tartott. Ma már, mint olvassuk, kétségbeesetten szemlélik nyugati gazdasági körökben ezt a műkonjunktúrát és annak eredményeit. A lenyomott áru ipari cikkek újabb káoszt idéznek elő a piacokon és a dekonjunktúra eredményeznek. Ez az dekonjunktúra még erősebb lesz mint az, amelyet mesterséges eszközökkel leküzdöttek. A kis konjunktúra elmúlik, nyoma sem marad és diadalt ül az a törvény, melyet az áru és érték eddig is követett.

Ez a kudarc természetesen nem veszi el a kedvét Rooseveltnek. De a miénket annál inkább, mert ámbár az amerikai konjunktúra is össze fsg omlani, ezt megelőzőleg azonban az olcsó amerikai cikkek az európai piacot teszik tönkre. Szinte azt merjük ohajtani, hogy inkább hagyja Roosevelt a krízist a maga törvényes útján lezajlani, mint gazdasági meg váltásaival megegye a bőrünket.

VILÁG TÜKR.

A gabona és a világkrízis

A gabonaprobléma pillanatnyilag a világgazdaság egyik legjelentékenyebb tényezője. Csak a gabonaprobléma elintézése után lehet gondolni arra, hogy a világkrízis többi kérdései a lehetőséghez képest elintéztést nyerjenek. Ez okból különösen fontos, hogy az ideitermés alapján vizsgáljuk meg azokat a szempontokat, melyek a krízis megoldása felé mutatnak.

Mindenekelőtt alaposan ki kell vizsgálni, mi a valóság. Igaz-e az, amit általában híresztelnek, hogy az ideigabonatermés olyan jó, hogy túlhaladja az évtizedek óta tapasztalt legjobb termésátlatgot. Ennek a híresztelésnek elment mondanak a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnek eddigi hivatalos jelentései. Ezek szerint ugyanis meg lehet állapítani, hogy búzában, rozsban árpában és zabban az 1933 év hozadéka szemben az 1932 év termésével jelentékenyen visszamaradt. Főképpen pedig búzában.

Ezzel a jelentéssel azonban még nem merült ki a gabonatermés világsképe és pedig azért, mert két igen jelentékeny gabonatermő ország, Argentína, Ausztrália még nem adott jelentést azért, mert e területen ezidén az éghajlati viszonyok olyanok, hogy még nem minden vidéken lehetett behordani a búzát, sőt vannak helvek, ahol még nem is arattak. Az előzetes jelentések azonban azt állítják, különösen Argentínára nézve, hogy a kilátások rendkívül kedvezőek.

Ami Európának gabonával való ellátását illeti, rá kell mutatni arra a tényre, hogy számos ország, különösen a keleti államok rendkívül jó búzatermést mutathatnak fel. Búzában egyébként a készletek olyan hatalmasok, hogy a búzával való ellátás Európa szempontjából nem játszik szerepet. Ezzel szemben az elhelyezés kérdése már lényegesen nehézségeket fog okozni. Nem biztos, hogy a londoni búzavilágkonferencia, amelynek határozatait egyelőre még nem ratifikálták, javulást fog-e hozni? A tengerentúli fontosabb országok elhatározásai az exportnak 15 százalékkal való restríngálását. Másfelől az európai keleti államok számára jutott kontingens (legjobb esetben 14 millió métermázs) olyan jelentékeny, hogy ezek az államok hitelteli fölöslege már nem töltheti be régi szerepét. Meg kell azonban állapítani, hogy a búzakerferencia határozatai a gabonaelosztás szempontjából üdvösek. A konferencia megállapodásai már eddig is sok tekintetben hasznot jelentettek és pedig főleg egyetlen szempontból. Első ízben történt kísérlet arra, hogy számottevő nagyobb érdeklőrök végre közös platform egvesülhetnek. Amennyiben szükség mutatkozik a megállapodások módosítására, vagy javítására, akkor erre a javaslatok értelmében minden lehetőség megvan és az érdekeltségek csoportjai között szükséges kapcsolatok megszerzésének útja készen áll.

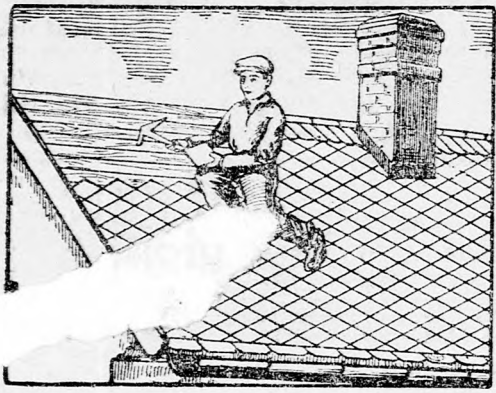
Egyébként nem szabad megfélekedezni arról, hogy a konferencia megállapodásának aláírói kötelezték magukat arra, hogy a jövőben a buzatermés esőkenése okából intézkedéseket fogantossítsanak. A mezőgazdasági termelésnek bizonyos foku átesoportósítására lesz szükség. Ebben a tekintetben a jövő év bizonyára nagyobb haladást fog felmutatni.

A gabonáarak folytonos esőkenése kétségtelemül kedvezőtlen kihatással van a mezőgazdasági életre. A paraszt-ság az egész világon súlyosan meg van terhelve nemcsak adóval, hanem jelzálogkölesönökkel és az a lehetőség sem áll előtte, hogy abbahagyja a számára eredménytelennek mutatkozó mezőgazdasági foglalkozást és bemenjen a városba, hogy munkacerejét az ipari foglalkozás, az építkezés, stb. vegye igénybe. Ami valamikor vigaszt adott a pa-

Lapkiadó Rt.
Strada Baron
Telefon: 9-77.

Fedjük palával

mivel az árak lényegesen csökkentek és amellyel a legkiválóbb fedőanyag, Ár-ajánlattal díjmentesen szolgál:

„FAVORIT“ palagyár
Osorhei, jud. Bihar

raszti foglalkozásuknak, ha teljesen kijutottak a megszokott ősi foglalkozásukból, ez a kilátás és remény ma megszűnt. Valamikor ez nem jelentett különös katasztrófát. A skót földesurak összes földbirtokait kivarták annak idején ősi megszokottságuk helyeiről és csupán a mezőgazdaság egyetlen ágát engedték művelni, a juhok tenyésztését, hogy a gyárak számára gyapjút szállíthassanak. A föld nélkül maradt bérlelő a városba hurcolkodott és itt a rossz bérek és kegyetlen életlehetőségek közepe is, de megtudott élni. Ma ez a lehetőség is elveszett a paraszt számára. Híába igyekezne a városba, a város krízise bizonyára nagyobb, mint a falué. A faluban legalább meg tud élni, legalább is élelmezni tudja magát, noha szegényesen és valahol kevésbé rendezett hájékban meg tudja huzni magát. De a legnagyobb optimizmus mellett mégis csak rettenetes éveken át semmi kilátás arra, hogy legalább a nehéz adóssággondok alól mentesítse magát. A gabonáinak esését ellensúlyozza ugyan némileg a termés bősége, amely azonban mint — fentebb írtuk — ma még problémátikus.

Az országok lakosságának ellátása szempontjából könnyedséget jelent az olcsó gabona, de kétségbeesítő jelentősége van a mezőgazdasággal foglalkozók szempontjából.

Romániában a konverzió átmenetileg javulást hozott de ennek a kihatásai sem feleltek meg a várakozásnak. Más országok parasztsága azonban a jó termés ellenére határozottan rossz helyzetben van. A problémák egymásra tornyosulnak. Amint hogy a fejlődés az ipari termelésnek a szabályozását és átszervezését követeli, úgy felmerült most az a probléma, hogy miként lehet és kell megszervezni a mezőgazdaságot abban az irányban, hogy a nyomor ne éleződjön ki mindennél súlyosabb problémává.

ROS HASANA

közeledik
Váltsa meg
újévi üdvöz-
letét a Keren
Kajemet
utján,

mert így üdvözlete az Uj Kelet ros hasana számában megjelenik s ott minden rokona, ismerőse, üzletfele elolvassa. Nincs gondja arra, hogy nem felejtette ki valakit, nem kell az üdvözlőket megírásával és borítékok címzésével bajlódnia, megakarint postá- és névjegyköltséget és mindezeket felül még Palesztina földjének megváltásához is hozzájárul.

Százket halottja és többszáz sebesültje van a Kuba szigetén pusztító orkánnak

Száztizenöt kilométeres óránkénti sebességgel száguldott a vihar

London, szeptember 5. Kuba szigetén az utóbbi napokban szinte állandóan visszatérnek az orkán hullámai. A múlt héten másodsor vonult végig irtóztos vihar a szigeten.

Havannát valóságos elvágta a vihar a sziget keleti részétől, mert egyetlen táviró, illetve telefonvezeték sem maradt épségben. Különsen Matanzas provincia szenvedett súlyosan. Jucaro város legnagyobb részét víz alá került. Santa Claraban hat ember életét veszítette, többen pedig megsebesültek. A vihar itt összedöntött egy vasuti raktárházat Calibaria tartományban a vihar egész sor hajót partra vetett, hogy azok most a szárazföldön hevernek. A tengeren levő hajók nagy veszedelembe voltak.

A földkerekség egyik legnagyobb hajója a Mauratania St. Antonia foknál került be a viharzónába s kénytelen volt teljesen elfordulni irányától, úgy hogy csak nagy kerüléssel tarthatja be menetrendjét. A Josephina Gray nevű angol gőzöst harminckettő főnyi legénységével a vihar összevissza dobálta a tengeren, úgy hogy a hajó kénytelen volt Gayo Bihai de Cadiznál kikötőbe bemenekülni. A hajó elvesztette egyik csavarját és nem meri folytatni útját, amíg ki nem javítják.

Magában Havannában 73 sebesültje és hat halottja van az orkánnak. A sebesültek állapotja olyan súlyos, hogy az illetőket kórházba kellett szállítani. Az

egész part víztőlcsérről szenvedett sokat, melyet az irtóztos vihar felkavart és több emeletnyi magasságban csapott a házak falához.

A vihar helyenként 115 kilométeres óránkénti sebességgel száguldott. Havannából jelentik: A forgószél következtében, amely Havanna felett végigszárguldott, a város különböző részeiben ki kellett kapcsolni a villanyáramot. Az egész városban mindenütt fosztogatók garázdálkodtak, úgyhogy a kirendelt katonaság parancsot kapott, hogy minden fosztogatót azonnal agyonlőjjen. A villamosvasutak beszüntették a forgalmat, mert a vezetékek mindenfelé elszakadtak. Az autóbuszokat és a gépkocsikat a vihar és a felhőszakadás szintén megállásra kényszerítette. Valamennyi gőzhajó elhagyta a hajójavító medencéit és a külső kikötőben vetett horgonyt. A lakosság közül igen sokan megsebesültek. A házak földszintjei nagyrészt víz alatt álanak. A vihar tegnap óta valamit enyhült.

A táviró és távbeszélő összeköttetés az ország belsejével megszakadt. Londonból jelentik: A Reuter ügynökség legújabb jelentése szerint a kubai katasztrófának.

102 halottja és többszáz sebesültje van. Azonban a pontos megállapítást nem lehetett eszközölni még, mert részletes jelentések nem érkeztek még be Kuba szigetének városából, ahol az orkán végigvonult.

Ellopták a prágai kofferes nőgyilkosság két tettesét

Prága, szeptember 5. Szombaton délelőtt a pozsonyi pályaudvaron a prágai — pozsonyi személyvonat egyik kocsijában gazdátlan bőröndöt találtak, amelyet a pályaudvari rendőri kirendeltség felbontott. A kofferben két véres női láb és egy női kar volt. A rendőrség nyomában nagy eréllyel kezdett a nyomozáshoz.

Mialatt a pozsonyi rendőrség nyomozott az ügyben, Kassáról azt jelentették, hogy a prágai — kassai személyvonaton egy gazdátlan bőröndben egy női holttest törzsét találták. A kofferben két lapot is találtak. Az egyik a Lidove Noviny, a másik a brünni Proud egyik lapja volt. Az utóbbi lapon egy házassági hirdetést valaki megjelölt tintaceruzával. Megállapították, hogy a pozsonyi rendőrségen lévő hullarészek a Kassán talált bőröndben lévő női holttesthez tartoznak. Azt is megállapították, hogy a nő jobb társadalmi osztályhoz tartozhatott, mert a talált testrészek gondozottak, ápoltak

voltak. Az áldozat barnahajú, világosbarna szemű, feltűnően szép, 25—28 éves nő lehetett.

Kezdetlen rablógyilkosság
Ahhoz elég fér kétség, hogy rablógyilkosság történt. A Kassán talált testrészek orvosi boncolása alkalmával megállapították, hogy a nő halálát fojtogatás okozta. A fején két nagy sebván. Ebből arra lehet következtetni, hogy a gyilkos olyan lakásban vagy szállodában követhette el tettét, ahol tartania kellett, hogy a nő segélykiáltásait meghallják. A nő torkához kapott, hogy ne kiáltozhasson és amikor a nő elvesztette eszméletét, még két hatalmas csapást mért a fejére, hogy biztos legyen a halála. De még ekkor nem nyugodott meg: törrel vagy egy hosszú, keskeny késsel még hét szurást ejtett a nő szívére.

Az csaknem bizonyos, hogy az áldozat nem pozsonyi. A pozsonyi nyilvántartóban egyetlen olyan nő sem szerepel, akire az áldozat személyazonos-

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: Körmendy Ferenc nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regény pályázat 1000 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland”-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lejbe került. Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás. Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedőlappal csak

44 lej

lesz. Miután a könyv csak korlátozott példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyzetik a könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassaj u.) 10. Vidékiek a portóval együtt 54 lejt küldjenek be címünkre s a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

FÉRFI FÉRFI ELLEN!
HÜTLENNE VÁLHAT EGY ASSZONY?
A MAI IDŐK ERKÖLCSKEPE!
MIT SZÓLNA, HA FELESEGE...?

Míndezekre megfelel a

BUN ÉS SZERELEM
(Die heilige Dierne)

rendkívül érdekesítő film, mely CSÜTÖRTÖKI KEZDETTTEL fut a

SELECT MOZGÓBAN

Főszerepekben:

Grete Mosheim, Camilla Horn, Hans Riemann, Oscar Homolka, Bernhard Goezke

sága reáillenék. Az a véleményem, hogy a gyilkosság Prágában történt. A pozsonyi személyvonat, amelyben a koffer találták, pénteken este 8 óra 36 perckor indult el a prágai Wilson-pályaudvarról. Egy órával később a Masaryk pályaudvarról indult a kassai vonat. A két vonat Csekkó Trebováig egy vonalon halad. A tettes tehát valószínűleg előbb a Wilson pályaudvaron álló pozsonyi személyvonatban helyezte el a koffer, aztán a Masaryk pályaudvarra ment és az egyik kocsiában elhelyezte a másik koffer. A test egyik részét Pozsonyban, a másikat Kassán találták meg: a gyilkosság tehát valószínűleg Prágában történt.

Abban a kofferben, amelyben a láb és a fej voltak, találtak egy rózsaszínű kombinét is, amely a jobb váll alatt teljesen el volt szakítva. Ez egy brutális kéztől eredő hatalmas szakítás. A kombiné a nyomozás eddigi legpozitívabb támasza. Ezenkívül a lidové Noviny és a Proud néhány lapja is igen fontos lehet.

Nem lehetetlen ugyan, hogy a tettes csak a rendőrség félrevezetésére tette a kofferbe a lapokat, — két házassági hirdetés tintaceruzával meg volt jelölve — de, ha nem félrevezetés történt, hanem a tettes idegességében, vagy más papír hiányában tette a lapokat a kofferbe, akkor ez a nyomozásra döntő fontosságú lehet.

Az áldozat egy nevelőnő?
A vasárnap pozsonyi nyomozás némi pozitív eredményt hozott ugyan, de a részleteket egyelőre még nem közlik.

Annnyit megállapítottak, hogy augusztus 31-én egy L. S. nevű nevelőnőnek kellett volna Pozsonyba érkeznie, hogy egy itteni családnál állást vállaljon. A nevelőnő utólagja Maerisch-Ostran-ban volt alkalmasban. Augusztus 31-én nem érkezett meg Pozsonyba, de nem jelentkezett máshol sem. Megállapították azt is, hogy a nevelőnő néhány nappal augusztus 31. előtt Prágába utazott, valamilyen elintéznivalója volt. Ezt még a Pozsonyban való szolgálatbalepés előtt el akarta intézni. Azóta nem tudják hova lett.

A nyomozásnak ez a szála a pozsonyi rendőrség részéről már annyira tisztázódott, hogy Schilzinger detektívfelügyelő Pozsonyból Prágába utazott a nyomozás továbbfolytatása végett. Megkönnyíti a nyomozást az is, hogy a pozsonyi rendőrség a birtokában van a nevelőnő fényképe, mert a családdal való levelezés során elküldte.

Schilzinger prágai nyomozása ugyilátszik, máris eredményre vezetett Prágában tegnap este letartóztattak két embert, mert az a gyanu merült fel ellenük, hogy a gyilkosságot együtt követték el. Nevüket egyelőre nem közlik.

A nyomozás eddigi anyagát Prágába szállították. Ideérkezett a hullarészekkel a két koffer is. A kassai kofferben egy férfi alsónadrág is volt. A gyilkos ezt nyilván azért tehette a kofferbe, hogy a holttestből kiszivárgó vér át ne üssön. A prágai rendőrség minden bűnjelt kiállított, hogy a közönség köréből valaki esetleg nyomot adjon.

Palesztinai **ארץ ישראל**
Etrogim

אתרוגים מהודיים עם לולבים והדסים
מכרם ישראל אין דער שאנו זייט
יאררען בעלאנוסען מיטע קוואליטאט
מיט פערלאסטליכעם הכשר ליעפרעם
זואואהל אין דעשיל אלס אין ענגראט

B. GLASNER, CLUJ
Calea Traian 31

Vai ezelőt

A „Dimi

Bucuresti-Bukarest, Uj Kelet tud.) A főváros Boila röpirat megígazított izgalommal figyelemmel, mely Vaid Köréből indul ki. Az általános feltűnést előtérbe hozta, hogy minden esemény mögött lamit a közvélemény, ráan egyre érdekesebbé válik a Dimi tünést keltő cikkeket kövevesebbet állít, mint

Vaida Sándor még jén benyújtotta má csak bizonyos körülmények szása birta rá arra, mondást viss. Az általános feltűnést a következőképpen határozta: „Aznap, amikor Vaj

Miért mar

A Boila ügyről a klap:

„Boila Zakariás ge kellett, hogy maradjon ügynek ne tulajdonítsa kat, ami zavarba ejthé mányt. Csakhogy közb la nyilatkozata. A volt téseit legmagasabb polgy itélik meg, mint

amely fontosságában az utóbbi időben megszerezte politikai es

Ugyilátszik, hogy az e rag fog okot adni, mert rökben egy döntöttek, szemben nem kell szá dolgok mégis egészen azzal, hogy Maniu Gyutette, hogy a röpirat nyilvánosságra.

teljes mértékben azo annak tartal

Ellenzéki körökben hogy a Patria főszerke előre kidolgozott terv volt: Maniu Gyula kömást szereztek arról, ról, amelyet Vaida a Vaida legutóbbi nyilatkozatához követhetnek, hogy fogadják el. Ezért hatá

Boila Zakariás röpirat nosságra hozzák, azzal ezzel a kormány helyz

A volt pártelnök bizmitottak, hogy egyesek Zakariás letartóztatását az természetesen nem le Maniu egyik unokaöccs tőbb bizalmasát letar. Ha Vaida visszautasi kérést, bizalmi válság t a kormányon belül, épr utárban, amikor a Marbukott. Ha Vaida mégis

Magyar S

gyem

Ragyogó

60

Olcsó helyárak.

Vaida állítólag már egy héttel ezelőtt lemondott, de a király nem fogadta el a lemondást

A „Dimineața” feltűnő kommentárjai a Boila-röpirathoz. Vaida biztosnak érzi a kormány helyzetét

Bucaresti-Bukarest, szeptember 6. (Az Uj Kelet tud.) A főváros politikai köréi a Boila röpirat megjelenése után felcsigázott izgalommal figyelnek fel minden mozzanatra, mely Vaida, illetőleg Maniu köréből indul ki. Az ismert és kommentálásokra nem szoruló események mellett tág tere nyílt a találgatásoknak is és minden esemény mögé még odaképzelt va lamit a közvélemény. A találgatások során egyre érdekesebb lehetőségek és állítólag megtörtént események jutnak nyilvánosságra. A Dimineața mai száma feltűnést keltő cikket közöl, amelyben nem kevesebbet állít, mint azt, hogy

Vaida Sándor még a múlt hét elején benyújtotta már lemondását és csak bizonyos körülmények közrejátszása bírta rá arra, hogy ezt a lemondást visszavonja.

Az általános feltűnése számotartó cikk a következőképpen hangzik:

„Aznap, amikor Vaida veserohamának

hire Bukarestbe érkezett, olyan esemény történt, amelyet teljes diszkrécióval kezeltek. A miniszterelnök, aki egyes dolgokat megunt,

írásban elküldte az uralkodónak lemondását.

A lemondó levél tartalma lakonikus volt. A miniszterelnök megállapította, hogy betegsége miatt nem tud eleget tenni kötelességének és kéri a királyt, fogadjon el a kormány lemondását. Ami azonban Vaida lemondásának vétele után a királyi udvarban történt, arra készítette Vaidát, vonja vissza lemondását és eredeti szándékát megváltoztatva, kijelentse, hogy rövidesen Bukarestbe jön.

Ugyanabból a forrásból, amelyből fenti értesülésünket szereztük — írja a Dimineața cikkírója — arról is értesülünk, hogy a tegnapi audiencián a király ismételt bizalmáról biztosította Vaida Sándort, arra kérve őt, hogy maradjon továbbra is kormányon.

bizalmát. A harmadik, ha a parlament a kormány valamelyik javaslatát leszavazza, míg a negyedik ok a kormányváltásra az, ha magas állami érdekek kívánják a kormány felcserélését. Jelenleg

a négy eset közül egyik sem áll fenn. Az egész nemzeti parasztpárt bizalma változatlanul felsorakozik a kormány mögött. Öfélése teljesen meg bizik bennünk, a parlament továbbra is mellettünk van és az állam magasabb érdekei egyenesen azt kívánják, hogy rendszerváltozás ne álljon elő.

Ausztria csapatokkal erősíti meg a német határvidéket

Bécs, szeptember 5. A német határvidéket újabb csapatokkal erősítik, nehogy nemzeti szocialista akciók révén nyugtalanságot támasszanak az osztrák fővárosba készülő külföldiek tizezrei között.

A lapok közlései szerint tegnap rohamcsapatok Haselbachnál átlépték az osztrák határt s több vámőrházat megrongáltak, majd újra visszatértek német területre.

Miért maradt büntetlenül a Boila-röpirat

A Boila ügyéről a következőket írja a lap:

„Boila Zakariás gesztusa büntetlenül kellett, hogy maradjon, hogy ennek az ügynek ne tulajdonítsanak olyan arányokat, ami zavarba ejthette volna a kormányt. Csak hogy közbejött Maniu Gyula nyilatkozata. A volt pártelnök kijelentéseit legmagasabb politikai körökben is úgy ítélik meg, mint

amely fontosságában tulszárnyalja az utóbbi időben megnyilvánult összes politikai cselekedeteit.

Ugylátszik, hogy az eset komplikációira fog okot adni, mert bár kormánykörökben úgy döntöttek, miszerint Boilával szemben nem kell szankciókkal élni, a dolgok mégis egészen más képet nyernek azzal, hogy Maniu Gyula, ha ki is jelen tette, hogy a röpirat tudta nélkül került nyilvánosságra,

teljes mértékben azonosítja magát annak tartalmával.

Ellenzéki körökben az a vélemény, hogy a Patria főszerkesztőjének akciója előre kidolgozott terv egyik láncszeme volt: Maniu Gyula környezetében tudomást szereztek arról, a lemondó levélről, amelyet Vaida a királynak küldött. Vaida legutóbbi nyilatkozatából arra is következtethetnek, hogy a lemondást nem fogadják el. Ezért határozta meg, hogy Boila Zakariás röpiratbombáját nyilvánosságra hozzák, azzal a szándékkal, hogy ezzel a kormány helyzetét súlyosítsák.

Ha... ha...

A volt pártelnök bizalmasai arra számítottak, hogy egyesek Vaidától Boila Zakariás letartóztatását fogják követelni, az természetesen nem lett volna könnyű. Maniu egyik unokaöccsét és egyik legintimebb bizalmasát letartóztatni.

Ha Vaida visszautasította volna ezt a kérést, bizalmi válság törhetett volna ki a kormányon belül, éppen úgy, mint januárban, amikor a Maniu kormány meg bukott. Ha Vaida mégis rászánta volna

magát a letartóztatásra, a kormány körül a párt keretében rendkívül kellemetlen atmoszféra támadt volna.

Megállapítható — fejezi be érdekes cikkét a Dimineața — hogy Boila Zakariás rajtaütése nem hozta meg a kívánt hatást és ő, miután elkobozták röpiratát, nyugodtan ült Kolozsváron. Ezek után azonban mindenki nagy érdeklődéssel néz az események elé.

Vaida nyilatkozik a rövid kihallgatás után

A Dimineața rendkívül érdekes értesüléseire a mai napon még egy érdekesség adódott: királyi audienciája után Vaida nyilatkozott a hírlapíróknak a kormánybuktás híreiről és lehetőségeiről. A Vaida kihallgatás feltűnően rövid ideig tartott a királynál. A miniszterelnök déli egykor ebédre ment az udvarhoz, ebéd után került volna sor az audienciára, de háromnegyed háromkor a miniszterelnök már eltávozott. A vonatban fogadta Vaida a hírlapírókat és a kormány helyzetéről a következőket mondotta:

„Per aspera ad astra”

— Csak azt felelhetem — mondotta Vaida, — hogy bizunk a győzelemben. Mint a latin közmondás tartja: per aspera ad astra. Nehéz körülmények között a győzelem irányába haladunk. A kormány újabb sikerek elé néz. Ezek a sikerek nemesak a nemzeti parasztpártnak, hanem az egész országnak komoly szolgálatakat tesznek.

— Mi az igazság a kormányválságról szóló híresztelésekben? — kérdezte egyik újságíró.

— A kormányválságról szóló hírek a fantázia birodalmából valók — válaszolta Vaida.

A kormány erősebb, mint valaha. Melyek azok az esetek, amikor szükség lehet a kormány leváltására? Négy ilyen eset létezik. Az első eset, ha az egész kormánypárt bizalma elfordul a kormánytól. A második, ha öfélése megvonja

A pápa súlyosan elítélte az antiszemitizmust

„Jézus, Mária, az apostolok, a próféták és számos szent a zsidó fajból származnak”

London, szeptember 5. A Central News jelentő Rómából: XI. Pius pápa a napokban beszédet mondott az antiszemitizmusról. Miután mérvadó forrásból érdeklődött a német zsidóüldözések iránt, kijelentette, hogy ezek az üldözések rossz bizonyítványt állítanak ki egy nagy népcivilizációjáról. Felhívta a figyelmet ar-

ra, hogy Jézus, Mária, az apostolok, a próféták, számos szent, valamennyien a zsidó fajból származtak és a szentírás is zsidó munka volt. Az árja fajok — jelentette ki a pápa — semmiféle felsőbbre nem tarthatnak igényt a sémi fajokkal szemben.

Szerelmi leleplező rovatok a náci lapokban

Szemle a kampószerkesztes sajtó nevezetes rovatából

Berlin, szeptember 5. A német lapok egyre nagyobb mértékben folytatják magánemberek szerelmi életének leleplezését. A nürnbergi Stürmer című nemzeti szocialista folyóirat legutóbbi számában a következő közlemény jelent meg:

— Schütz kisasszony, aki a Rothenburg Strasseben lakik, gyakran látható Schönfeld bankhivatalnok társaságában. Schönfeld evangélikusnak nevezi magát, de kikeresztelkedett zsidó. Korcsfajának jelenségeit a keresztvíz sem tudta lemosni róla. Schönfeld a nürnbergi Kreditbank alkalmazottja. Felhívjuk az igazgatóságot, hogy saját érdekében dobja ki a zsidó Schönfeldet. Sok ezer német hivatalnok évek óta állás nélkül van.

— Wolff zsidó, aki a Zeltis Strasseben lakik, hosszú idő óta érintkezést tart fenn Grete Hejnlein Schillerstrasse-i lakossal. Legutóbb külföldre akartak menni, de kénytelenek voltak visszatérni Nürnbergbe. Ha Hejnlein tovább is így folytatja, hamarosan az aichachi koncentrációs nő táborba kerül.

A Fraenkische Tageszeitung egyik legutóbbi számában a következő cikk jelent meg:

— A Stürmer legutóbbi számában ki-pellengézte Betty Habermann hivatalnoknőt, aki a Denissetrasse 12. számú házban lakik, mert tettenérték az Eberhardhofstrasse 4. számú házban lakó Abraham Roenstein nevű zsidóval. A megindult nyomozás megállapította, hogy Habermann kisasszonyt valójában látták ugyan a zsidó társaságában, erkölcselen

helyzetben azonban nem lepték meg őket. A hír sajnálatos tévedés következménye. A mannheimi Hackenkreuzbanner című lap állandó rovatot nyitott már ezeknek az ügyeknek a leleplezésére. A legtöbb mannheimi úccának nincs neve, hanem betű- és számjelzést visel. A legutóbbi számban az alábbi közlemények jelentek meg:

Kaethe Gabel (Schanzstrasse 26.) Lipschütz zsidóval érintkezik (lakik F. 2. 4.)

Egy másik közlemény: Anna Schweizer, aki a zsidó Kurt Maier-rel (F. 4. 16.) érintkezik.

A lap e rovatának kifejező címe: „Pel-
lengér”.

Tolsztoj

a 20. század mérlegén

Írta: Dr. Stern Ignác.

A világhírű író biográfiája napjaink megvilágításában.

Ara 10 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Magyar Színház Magyar Színház

120

gyermekművész játsza el

szombaton és vasárnap a

János vitéz-t

Ragyogó kosztümök, remek kiállítás, pazar előadás.

60 tagú gyermekbalett

Olcsó helyárak.

Jegyek a színházi pénztárnál

IRÓK ÉS IRÁSOK

Stere és a zsidókérdés

Egy érdekes könyvről

Rendkívül érdekes és időszerűsége miatt nagyjelentőségű könyv jelent meg a romániai magyar könyvpiacra.

A könyv Sterének a zsidókérdésben tartott előadásait foglalja össze Russu M. bukaresti hírlapírónak gyűjtésében és fordításában.

Ma, midőn az antiszemitizmus európa-szerte dühöng, ez a bátorsávu könyv merészen és nyíltan tárja fel a jelszavak hamis voltát, tudományos pontossággal mutatja ki a zsidó kultúra nagy és átfogó erejét az egész emberi civilizációra vonatkozólag.

M. Russu, a közismert román publicista, ezen műnek magyar nyelvű interpretálásával értékes munkát végzett az emberi közeledés és megértés terén, miért is — eltekintve a mű reális értékétől — a legnagyobb elismerést és támogatást érdemel.

Mire tanít a gazdasági földrajz? Ritkán jelenik meg Erdélyben olyan mű, amelyre rámondhatjuk, hogy mindenki számára hasznos jelent. Ritkán történik, hogy olyan könyvet kapunk, amely a pártatlan tudományosság alkalosságával és mindenki számára hozzáférhető stílusban tárgyaljon problémák felett, amelyekről mindenkinek tudomást kell szereznie. Horriban angol történelem és földrajz-tudósok egy kis könyvét (Mire tanít a gazdasági földrajz) tette közzé magyar nyelven dr. Fóris Lajos kollégánk és ezzel felette megbecsülendő újítást hozott. A könyv néhány fejezetének címe beszédesen igazolja, mekkora hiányt pótol a könyv. Ime a címek: A földrajzi tényezők szerepe a történelemben. Az ember és környezete. A földrajz és a történelem. Egyiptom és a puszták. Amerika és a két óceán. A népek közötti érintkezés. Forró és mérsékelt zóna. Az emberi fejlődés ösztönzői. A civilizáció fészkei. A folyamat közösséget teremtenek. Első lépések a világegységhez. Az erőviszonyok eltolódása. Az angol nagyhatalom kialakulása. A vasút. Új területek kiaknázása. Hatalmi csoportok. Az Egyesült Államok gazdasági forrásai. A Panama csatorna. Nagy-Britannia és a domíniumok. A távol keleti civilizáció. Kiaknázatlan nyersanyagforrások. A Csendes tenger problémája. Földrajzi tényezők szerepe Oroszországban. Az orosz probléma. A francia birodalom. Európa a háború után. Francia-angol versengés. A címek mögött tömör és világosan előadott olyan tartalom, amit minden gondolkodó embernek tudnia kell. A könyv témájánál és egyszerű stílusánál és érdekességénél fogva a legjobb olvasmányokkal felvehetné a versenyt. Olcsósága pedig alkalmasá teszi arra, hogy mindenki megszerezhesse.

METALLUX
mindent tisztít

Értékes szépirodalmi művek darabja 20 lej

- Szép Ernő: Lila akác 20 Lej
- Farré: A tikárkisasszony 20 Lej
- Toudouze: Vulkanok ébresztője 20 Lej
- Bennett: Mr. Prohack 20 Lej
- Bennett: Hugo 20 Lej
- Magre: A tigris titka 20 Lej
- Fouchardière: Ha nagyjaink visszatérnek 20 Lej
- Renard: A bacillusember 20 Lej

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

MERA et COMP. AUTOBUSZAI

1933 augusztus 22-től ismét közlekednek KOLOZSVAR — BESZTERCE között.
Indul Kolozsvárról: 6 és 16 órákor
Érkezik Désre: 8 és 16 órákor
Érkez. Besztercére: 10 és 20 órákor
Kényelmes és gyors utazás. — Uj kocsiikkal. — Viteldíj: Kolozsvár—Beszterce menet 130 lej, menettérti 240 lej. Indulás Kolozsvárról a főposta melletti autóbusz-állomástól.

KÜZGAZDASÁG

Amerikai gazdasági delegátus Párizsban

Párizs, szeptember 5. Baruch Bernát amerikai bankár, Roosevelt elnök egyik bizalmasa, akiről Amerikában azt tartják, hogy döntő befolyása van az amerikai politikai élet alakulására, a francia fővárosba érkezett.

Ausztria gazdasági élete reméli, hogy kiheveri a nemzeti szocialista offenzívát

Genf, szeptember 5. Meg lehet állapítani, hogy az a veszedelem, amely Ausztriát és az osztrák gazdasági élet egyensúlyát hónapokkal ezelőtt megsemmisítéssel fenyegette a még folya-

matban lévő németországi nemzeti szocialista offenzíva ellenére is enyhült. Ausztria most már fel van készülve szembe tud szállani a felforgatókkal.

Csehszlovákiát kényszeríteni kell arra, hogy román és jugoszláv gabonát vásároljon

Belgrád, szeptember 5. A jugoszláv agrárkörök ugyanolyan engedményeket követelnek Csehszlovákiától a gabonavásárlások terén, mint amilyeneket Ausztria a legutóbbi megállapodás során Magyarországgal szemben tette

váltott át. Ha Ausztria kitarja kaput a magyarországi gabona előtt, Csehszlovákiának is kötelessége a tengerentúli gabonát mellőzni s a jugoszláviai és romániai gabona értékesítését és elhelyezését elősegíteni.

TÖBB EZER BIZONYÍTVÁNY

Ha oly bőlesek volnánk, hogy évenként négyszer minden évszakváltozásnál, vagy még gyakrabban húgysav elleni kúrát tartanánk, hogy elkerüljük a vesélyt, mely fenyeget, ha: érelmeszesedésre vagy gyunk hajamosak, ülő foglalkozásunk van, nyugtalan az életmódunk, korán megöregszünk, mert túlságosan felgyűlnek véréinkben a húgyszavak, akkor nem kellene féltünk az oly betegségektől, mint a rheuma, vesefájdalom, vesekő, ischias, neuralgia, stb., amelyek nemcsak ideig-óráig törnek le, hanem egészségünk teljes összeroppanását jelenthetik.

Az URODONAL, a húgyszav legjobb speciális ellen-szere, megment bennünket az érelmeszesedés ve-szélyétől, mert rendszeresen eltávolítja a mérges anyagokat, amelyek különben mind a betegségek okozói.

Dr. BETFOUX
Montpellieri orvos
fakultásfőnök

URODONAL

SPORT

Magyarország vízipóló-csapatának győzelme Torinóban

A Ripensia Bécsbe kapott meghívást

Newyork, szeptember 5. Jack Sharkey ismét megkezdte küzdelmét a világbajnoki címért. A következő félév alatt mérkőzni akar Levinsky, Loughran, Schmeling, Carnera és Perroni ökölvívó bajnokokkal.

Bécs, szeptember 5. Több elsőszálya labdarugó egyesület tárgyalásban áll a temesvári Ripensiaival meccsek leköltése ügyében.

Róma, szeptember 5. Torinóban a főiskolások vízipóló világbajnoki tornáján Németország csapata 3:1 arányban győzött Belgium és Olaszország csapata 2:0 arányban Anglia ellen.

Róma, szeptember 5. Torinóban a főiskolai világbajnoki vízipólótornán Magyarország csapata 17:0 (7:0) arányban győzött Anglia ellen. Az épéscapat világbajnoki döntőjében Olaszország győzött 12:4 arányban Magyarország ellen. Franciaország 16:0 arányban legyőzte Csehszlovákia csapatát. Magyarország—Csehszlovákia mérkőzése eredménye 11 és fél:5 és fél volt. Az evezős világbajnoki küzdelmek végső összegezéséeként legtöbb pontot szerezte Olaszország, második lett Németország, harmadik Dánia és negyedik Magyarország csapata.

Fried Lázár halálához. Kedden, augusztus 29-én meghalt Kolozsváron a hitközség tisztikarának egyik országosan kiváló talmudtudós tagja: Fried Lázár, a hitközség dejenje. Lapzárás előtt kaptuk akkor a hírt, ughogy nem irhatunk érdemlegesen a kiváló férfiú életének utolsó óráiról és méltó temetéséről sem. A hét gyásznap letelte után közöljük helyesbítésül azt is, hogy a megboldogult otthon a lakásán halt meg egy évi betegeskedés után. A nagytemplomból temették ugyanazon nap délutánján. Megadott neki az a végső tisztesség, amely csak a legkiválóbbaknak jár ki: a nagytemplomban az almemóra helyezték koporsóját és a nagyuszban megjelent hívek hétszer körüljárták ének közben a holttestet. Gyászbeszédet Glasner Akiba főabban kívül tartottak Blocksenheim Simon dajan, utána a megboldogult egyetlen talmudtudós fia, Ábrahám és a hitközség képviselőiben Hochmann Jakab alelnök. Fried Lázár 1922 Elul hónapjában került a kolozsvári ortodox hitközséghez. Előbb rabbitsztséget töltött be Negrestiben, ahol akkor már több mint huszonkét éven át működött. Nagy talmudtudós családból származott. Apja, Fried Jakob, tiszalóki főrabbi, nagyapja, Fried Ábrahám, negresti főrabbi volt. A család több tagja híres volt nagy tudásáról és talmudi éles elméjüségéről. Fried Lázár talmudi döntvényei az egész országban elismerten magukon viselték a bölcsesség, a tárgyilagosság és a tóra szellemének bélyegét. Döntvényeit és egyéb halachikus írásait, valamint egyéb irodalmi munkásságát Ábrahám fia rendezte sajtó alá.

Tíz hónap helyett — tíz hét. Bécsből jelentik: Paul Schmedes elhunyt kamaraénekes, akét sikkasztásokért tíz havi súlyos börtönrre ítélték s aki fogságában több ízben kísérelt meg öngyilkosságot, amnesztiát kapott. Büntetéséből kitöltött tíz hetet.

Raktárunkon lévő zsidótárgyú könyveket olcsón kiárusítjuk

Max Nordau: dr. Kohn 20 "

Felix Weltsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében 25 "

Solem Alejchem: Leégett nemesek 16 "

Megva

A cionista par

Prága, szeptember csehszlovák parlami délelőtt vendégül lát resszuson résztvevő ket. A delegációt dr. a csehszlovákiai Zsidó képviselője vette, a séretében mutatta be **Marton Ernő** romániai szági, **Jichak Grünb** dr. **Rotenstreich**, dr. országi és **Mr. Bar** zsidó képviselőket. nyelvű beszéde után, mozzalom célkitűzése **Grünbaum** héber ny szöntötte a cseh parla ben rendkívül érdekes és történelmi törekvő ner az angol alsóház dóság nevében tett szót a cseh népről és elnök egyéniségét. Dr. sejmiképviselek lengye vákia és Palesztina, i

Prága, szeptember számában megirtuk, wish Agency council gyalásai láthatóan alatt állottak. Az ált noka **Speyer** professz a Jewish Agency költinai munkánk alá a mezőgazdaság kell tölem kérdeznék, a kát mezőgazdaságra kát fordítanak más aztán filozófálni! Sze és rendkívül szép a nem ez a legfontos aunk, nem feltétlenül olyan mintaszéri le világon. Nemzeti Ala dasági munkára kell

Ezután a kongreszagi zsidók ügyében bírálja és kifogásolja a kérdés egyetlen m

„Min

Dr. Terio szólal f Hajesszód munkájára lesztinai munkásságot totta.

Dr. Friedmann Ig exekutív politikai majd a következőket

— Végeredményben nisták vagyunk, hisz építeni Ciont. Hogy hivatalosan a cionis azért történik, mert összeköttetésünk és így több szolgálatot mintha mi is előtér zeti problémát és a

Ezután a palesztin vel foglalkozik Frie jelentik, hogy bár a Knesseth Jiszraélnek ügyvezetését, mégis

Kösc

ismét ka

RT

víziló-
győzelme
ban

kapott meghívást

5. Jack Sharkey
még a világbajnoki
év alatt mérkőzni
mran, Schmeling,
vívó bajnokokkal.
Több elsőszálya
irgálásban áll a
meccsek leköttése

Torinóban a fő-
gibajniki tornáján
1 arányban győ-
ország csapata 2:0

Torinóban a fő-
vívótornán Ma-
0 (7:0) arányban
z épécsapat világ-
ország győzött
ország ellen, Fran-
an legyőzte Cseh-
gyarország—Cseh-
eredménye 11 és
vezős világbajnoki
vezésekként legtöbb
szág, másodikk lett
Dánia és negye-
ra.

hához, Kedden,
Kolozsváron a
ak egyik országgo-
tagja: Fried Lá-
e. Lapzárás előtt
y hogy nem írhat-
váló férfiú életé-
mélto temetéséről
elte után közöljük
y a megboldogult
meg egy évi bete-
templomból temet-
utánján, Megada-
tisztesség, amely
jár ki: a nagy-
ra helyezték ko-
ban megjelent hi-
énekközben a
t Glasner Akiba
ak Bloksenheim
gboldogult egyet
raham és a hit-
ochmann Jakab
22 Elul hónapjá-
ortodox hitköz-
séget töltött be
már több mint
ödött. Nagy tal-
ármazott. Apja,
rabbi, nagypa-
főrabbi volt. A
olt nagy tudásá-
júságáról, Fried
az egész ország
viselték a böl-
és a tóra szelle-
nyeit és egyéb
int egyéb irodal-
m fia rendezé

— tíz hét, Bécs-
des elhunyt kar-
ásokért tíz havi
aki fogságában
öngyilkosságot,
téséből kitöltött

zsidótárgy
klárusítjuk:

kérdés a
ok tük-
25 "
t neme-
10 "

CE között,
és 14 órákor
és 14 órákor
és 18 órákor
r—Beszterce
tti autobusz

Megválasztották a Jewish Agency új vezetését

A cionista parlamenterek a csehszlovák parlament elnökénél. Mit mondanak a Jewish Agency nemcionista tagjai a zsidó országépítésről

Prága, szeptember 5. Dr. Stanek, a csehszlovák parlament elnöke szombat délelőtt vendégül látta a cionista kongresszuson résztvevő zsidó parlamentereket. A delegációt dr. Angelo Goldstein, a csehszlovákiai Zsidó Párt parlamenti képviselője vezette, aki rövid beszéd kíséretében mutatta be dr. Staneknek dr. Marton Ernő romániai, dr. Nurok lettországi, Jichak Grünbaum, dr. Rosmarin, dr. Rotenstreich, dr. Rosenblatt lengyelországi és Mr. Barnett Janner angliai zsidó képviselőket. Dr. Goldstein cseh nyelvű beszéde után, melyben a cionista mozgalom célkitűzéseit ismertette, Jichak Grünbaum héber nyelvű beszédében közönte a cseh parlament elnökét, melyben rendkívül érdekes párhuzamot vont a cseh és a zsidó nép szabadságküzdelmei és történelmi törekvései között. Mr. Janner az angol alsóház tagja az angliai zsidóság nevében tett szimpátia nyilatkozatot a cseh népről és méltatta Massaryk elnök egyéniségét. Dr. Rosenblatt lengyel sejmiképviselő lengyel nyelven a Csehszlovákia és Palesztina, illetve Lengyelország

és Csehszlovákia közötti gazdasági kapcsolatokról beszélt.

A cseh parlament elnöke a cionizmusról

Ezután dr. Stanek, a csehszlovák parlament elnöke ragadta meg a szót és rendkívül szívélyes hangú beszédében válaszolt a zsidó képviselők szavaira: Csehszlovákia meleg szimpátiájáról biztosította a zsidó népet és a cionista mozgalmat, majd a cionista kongresszus munkáját méltatta, mely a nemzeti koncentráció és nemzeti önállóság érdekében dolgozik és az új zsidó munkást és parasztot akarja a nép jövőjének bázisává tenni. „Önök is szabadságért és demokráciáért küzdenek — mondotta — a mi népünknek is ez a célja és én remélem, hogy a Prágában megtartott cionista kongresszus meg fogja erősíteni a barátságot közöttünk.

A hivatalos fogadtatás után dr. Stanek és több jelenlévő csehszlovák képviselő végigvezette a zsidó parlamentereket a cseh parlament épületén és bemutatták a képviselőház helyiségeit.

A Jewish Agency problémái

Prága, szeptember 5. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy végetért a Jewish Agency councilja. A council tárgyalásai láthatóan a kongresszus hatása alatt állottak. Az általános vita első szónoka Speyer professzor volt. Kifogásolja a Jewish Agency költségvetését. „Palesztinai munkánk alapja — mondotta — a mezőgazdaság kell, hogy legyen. Ha tőlem kérdeznék, a bevételek 90 százalékát mezőgazdaságra és csak 10 százalékát fordítanák más célokra. Előbb élni, aztán filozofálni! Szép dolog az egyetem és rendkívül szép a tökéletes higiénia, de nem ez a legfontosabb. Ha van kórházunk, nem feltétlenül szükséges, hogy az olyan mintaszerű legyen, mint sehol a világon. Nemzeti Alapjainkat a mezőgazdasági munkára kell koncentrálnunk.

A nemzeti zsidó ügy
Ezután a kongresszusnak a nemzeti zsidó ügyében hozott határozatát bírálja és kifogásolja, hogy a cionizmust a kérdés egyetlen megoldásának állították be. Véleménye szerint ez csak egyik megoldása a problémának és az is kétségtelen, hogy legfontosabb és legjelentősebb megoldási útja, de nem az egyetlen. Hiszen a Balfour-deklaráció is egyelőre veszi a más országokban élő zsidók helyzetét és jogait. Végül interpellációt intéz az exekutívához a német kormánnyal kötött megállapodással kapcsolatos hírekről és felvilágosítást kér.

Berl Loeker válaszol az exekutívé nevében és kijelenti, hogy a szóbanforgó tárgyalásokat a német kormánnyal nem az exekutívé indította be és azok nem is az exekutívé megbízásából folynak. Nem áll módjában részletesebb információkat adni a plénum előtt, de egy szűkebb bizottságnak hajlandó megadni minden felvilágosítást.

A council ezután öt tagu bizottságot küld ki ebből a célból, melynek tagjai: Speyer professzor, Muschkat, dr. Weiner, báró Hatvány Bertalan és Ritter von Anhauc.

„Mindannyian cionisták vagyunk“

Dr. Terio szólal fel ezután. A Keren Hajesszód munkájáról beszél, majd a palesztinai munkásságot és Weizmannt méltotta.

Dr. Friedmann Ignácz (Budapest) az exekutívé politikai jelentését bírálja, majd a következőket mondja:

— Végeredményben mindannyian cionisták vagyunk, hiszen mi is fel akarjuk építeni Ciont. Hogy még sem tartozunk hivatalosan a cionista szervezethez, ez azért történik, mert azt hisszük, hogy összeköttetéseink és kapcsolataink révén így több szolgálatot tehetünk az ügynek, mintha mi is előtérbe helyeznénk a nemzeti problémát és a nemzeti jellegét.

Ezután a palesztinai iskolák kérdésével foglalkozik Friedmann Ignácz. Kijelenti, hogy bár a Jewish Agency a Kneseth Jiszráélnek adta át az iskolák ügyvezetését, mégis fenn kell tartania

magának az ellenőrzés jogát. A Keren Hajesszódrol szólva, sajnálattal állapítja meg, hogy az Országépítő Alap helyzete rendkívül szomorú. Az önmegadózatás rendszere nem képes felhozni azokat az eredményeket, melyeket a KH célul tűzött maga elé. A hitközségeket illetve azoknak adóztatási apparátusát a KH szolgálatába kell állítani. Sokalja a KH akcióknál felmerülő költségeket.

Az Agency és a Keren Hajesszód kérdése

Grabscheit igazgató, a Jewish Agency kiépítését követeli. Megengedhetetlen, hogy ilyen nemzetközi jelentőséggel bíró testület elveszítse tekintélyét és súlyát. A cionisták a kongresszuson vannak, a nemcionisták kevesen vannak. A helyzet, hogy Palesztinára koncentrálnok erőnket, arról vitatkozunk, hogy fenntartsuk-e a fifty-fifty alapot a Jewish Agencyben.

Ne felejtjük el, mi az ami elvált bennünket, cionistákat és nemcionistákat és mi az ami összefog bennünket Palesztina érdekében.

Max Ritter von Anhauc a Keren Hajesszód jelentésével foglalkozik. Megállapítja, hogy a palesztinai jisiv nagyot alkotott az elmúlt két esztendő folyamán, a galuth zsidósága azonban semmit sem tett. A Keren Hajesszód jelentése szomorú dokumentuma a diasporában élő zsidóság erőtlenségének és tehetetlenségének. Meg kell változtatni a KH gyűjtési rendszerét. Egy fonton aluli jegyzéseket is be kell szervezni anélkül, hogy a KKL érdekeit sértenék.

Mizrachi (Románia) szerint határozott javaslat állott be a politikai helyzetben, ami elsősorban dr. Arlsoroffnak köszönhető. A szejfard zsidók bevándorlásának előmozdítását kéri az exekutívától.

Báró Hatvány Bertalan (Budapest) a német zsidók leteleítésének kérdéséről beszél. 5—6 ezer zsidó vándorolt már be az országba. Hatezer ember bevándorlására kell még számítani ebben az évben. Mi történt abban az irányban, hogy ezek az emberek kellőképpen tudjanak beilleszkedni az ország életébe? Megfelelő hebraizációs és előkészítő munka kell, hogy megelőzze az ilyen tömegbevándorlást.

Az új Administratív Committee

Többek felszólalása után dr. Werner Senator válaszolt az exekutívé nevében

Ausztriában megfizetik az elitelt nácikkal az elfogatások költségeit

Bécs, szeptember 5. Az osztrák kormány elhatározta, hogy az államellenes cselekedetekért elítelt nemzeti szocialistákat vagyoni jogilag is felelőssé teszi az általuk okozott károkért, a rendfenntartási töb-

az általános vitára, majd rövid szünet után megválasztották a Jewish Agency Administratív Committeejének nemcionista tagjait. A választás eredménye a következők: Dr. Leon Adler (Krakkó), dr. Cyrus Adler (Newyork), dr. Leo Beck (Berlin), James Becker (Csikágó), Max Ritter von Anhauc (Csernovic), H. Meyssel alpolgármester (Varsó), O. E. d'Avigdor Goldsmid (London), Alexander Kahn (Newyork), Báró Hatvány Bertalan (Budapest), dr. Salamon Löwenstein (Newyork), dr. Josef Parnass (Lemberg), dr. Josef Popper (Prága), Prof. Herbert Speyer (Brüsszel), Hon. Horace Stern (Filadelfia), Oscar Wassermann (Berlin), Henry Hineman (Detroit), S. M. Muschkat (Riga) és Prof. Morris Karpf (Newyork).

Ezután a Jewish nemcionista részének reorganizálási kérdése került napirendre. A kérdéshez elsőnek dr. Makray Lipót (Temesvár) szól hozzá. Egyletek és választások dolgában nem szenvedünk hiányban. Hiányzik azonban egy elasztikus és eleven pénzügyi apparátus. Hiányzik a megfelelő felvilágosítás, egy központi propaganda és a szükséges kontrol a nemcionisták részéről. Szorosabb kontaktust kell teremtenünk a KH főirodájával és az adakozók között. A hitközségeket megfelelő képviselőkhöz kell juttatnunk és szorosabb kapcsolatot kell teremtenünk a cionistákkal.

Dr. Stein Viktor (Pozsony) rámutat azokra az okokra, melyek hátráltatták a Jewish Agency fejlődését. Nem az a baj, hogy a zsidóság nagytöbbsége ellenünk van. Hanem az, hogy nincs mellettünk és nincs ellenünk sem. A nemcionista részt be kell kapcsolni a mindennapi aktív munkába.

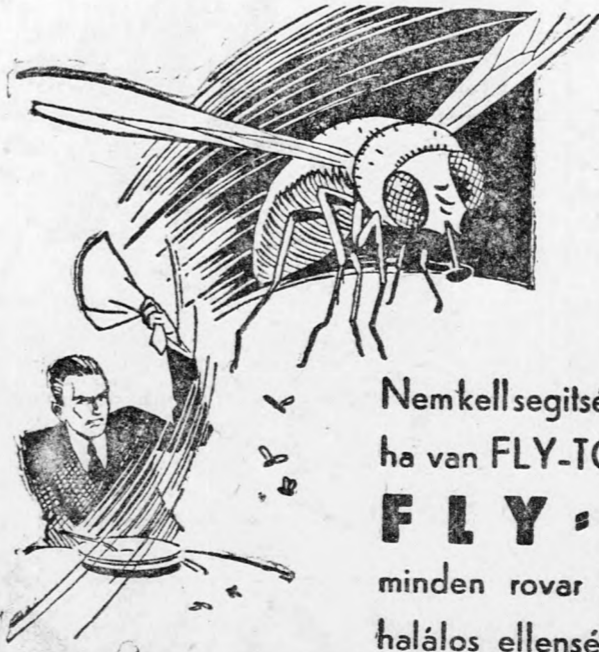
Ezután Morris Rothenberg (Amerika) dr. Werner Senator és Harzfeld (Palesztina) nagy beszédekben analizálják a Jewish Agency szervezeti kérdéseit, majd a határozati javaslatokra kerül a sor és Speyer professzor befejezettnek deklarálja az általános vitát.

A kubai exelnök hazájában szeretne bíróság elé állni

Csak annyit kér, hogy sértetlenségét biztosítsák

London, szeptember 5. Machado volt kubai elnök a kanadai Montrealba érkezett. Az újságírók előtt kijelentette, hogy kész Kubában bíróság előtt is feladni kormányzati cselekményeier, ha biztosítják testi sértetlenségét. Hangoztatta, hogy az

ő uralma alatt Kuba virágzott és érthető lenne tartja, miért fordult ellene a néphangulat. A volt elnök cáfolta azt a hírt, hogy nagyjösszegű pénzzel szökött meg Havannából.

Segítség!
légycsapás!

Nem kell segítségért kiáltoznia, ha van FLY-TOX a házában!

FLY-TOX
minden rovar kérérlhetetlen, halálos ellensége.

FLY-TOX illatosított

Ganz Abrahámné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyvosztályánál

Ara 180 lei

Mi mindent építene Kolozsvár városa, ha volna pénze...

A vásárcsarnokokra egyhamar nem kerül sor, de rendbehozzák a gyalogjárók aszfaltburkolatát

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. Évek óta nem volt annyi romhalmaz az utcákon, mint az utóbbi két esztendőben. A város minden táján felszedett aszfaltromokba vagy lebontott épület anyagba botlik a járókelő. Szinte már érdekelné az embert, hogy mi minden fog épülni e sok romok helyén. Megsokalta talán a város, hogy Kolozsvár Erdély fővárosa, még mindig olyan kisvárosi jellegű, mint bármelyik sokkal kisebb jelentőségű erdélyi város?

Terveken persze nincsen hiány. A városi mérnöki hivatalban készen van minden, amit csinálni — kellene.

Három vásárcsarnok lesz Kolozsvárnak

Különböző terveket dolgoztunk ki arra nézve, — mondja Ciortea városi főmérnök, akitől nyilatkozatot kértünk, — hogy Kolozsvár minél előbb levetkezze a tipikus kisvárosok külső jellegét. Mindenekelőtt a vásárcsarnokok tervét akarjuk megvalósítani. Egyáltalán nem nyújt esztétikus látványt, hogy a városba érkező idegennek első útja zöldség és baromfi között vezet. Az első vásárcsarnok a régi Tornavivóda, a mai „Museum Etnografic” helyén épülne. A muzeumot áthelyezik a sétateri kioszkba míg ennek a helyén nagy méretű vásárcsarnok épül. A Széchenyi tér nem lesz többé a város szívének piszkos része, hanem szépen par kirozott tiszta tér. Még két felépítendő vásárcsarnoknak kész a terve. Egyik az állomás közelében épülne, a másik pedig a Hunyadi téri Tanítókháza mögött. Ezzel aztán sikerülne megszüntetni a Hel-tai uccai cigány tanyákat.

A vásárcsarnok megépítése már a háború előtt programotja volt a város fejlesztésének. Azóta állandóan készen áll a terv, csak egy baj van — mondja Ciortea főmérnök — hogy a kivitelhez szükséges pénz nincs meg.

A vásárcsarnokokon kívül sok más szép és hasznos terv fekszik Ciortea mérnök fiókjában, mely „csal.” a pénzre vár. A legközelebbi már most munkálatban lévő terv a város megrongátódott aszfaltburkolatának rendbehozása. A Rákóczi ut és a Dónát ut új aszfalt gyalogjárója már teljesen készen áll. Ugyancsak folyamatban van a Regina Maria utca és mellékutcáinak renoválása is. A gyalogjárók javítását irányító Lakatos István mérnök biztosít arról, hogy nem sokáig lesz már aktuális az a szállószó, hogy „Kolozsvár gyalogjárói hasonlatosak az ementháli sajtéhoz”.

A mérnöki hivatal több tervet készített a város különböző tereinek és utcáinak parkirosására.

Mindezekhez azonban — mondja Ciortea főmérnök — a nervus rerum gerendárum, a pénz szükséges. Ez pedig nincs. A legszabóbb terv, amelyeken hosszú időn keresztül dolgozott a mérnöki hivatal, az iróasztalon fiókjában pihennek, mert még a legszükségesebbre is alig jut.

Megkockáztatunk egy kérdést: — Bulvárdok kiépítését nem tervezi-e a város?

Ciortea főmérnök mosolyog. — Bulvárd terv? Hm, mindenesetre szép lenne, egy csapásra megszűnne Kolozsvár tipikus kisvárosi jellege, de sajnos nekünk egyelőre csak terv marad. Hol vagyunk mi még attól, hogy milyen tervekhez legyen pénzünk, amikor az aszfaltozást is csak méterenként lehet keresztülvinni, mert nincs pénzünk a szükséges anyaghoz. Arról már nem is

beszélnek, hogy a munkások hetekig járnak míg a bérük egy kis töredékét folyósítani tudjuk.

— Egyébként most nagyszabású terv-

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Mickymaus kalandjai nagy énekes tán cos film operette és divat revue 6 képben. Vasárnap, szeptember hó 10-én délután 11 órakor a Magyar Színházban 10, 15 és 25 lejes helyekkel. Tompa Béla, a színház népszerű művésze, egy hallatlanul kedves, mulattató filmoperettet irt, amely darabban az összes figurák, a filmekről jólismert alakok, akiket Micky Maus, mulatságos kalandokon visz keresztül.

A főszereplők Jecki Koogen, Charlie Chaplin, Misi bohóc, a nevetséges szigorú rendőr, a kegyetlen cirkusz igazgató és a filmek aranyos gyermek komikusai, a kövér Pufi gyerek, Csitri a rossz kisleány. Széles a vásott kis csirkefogó és Farina az a kis néger kórikus, aki minden mozi látogató emlékében élénken él. Az előadás a nézőtérben és a színpadon játszódik le, megmészünöz kacagtatások között. Egészen újszerűen, mint a filmekben, úgy peregnék le a mulattató jelenetek, ahol a tengerparti kikötőben, majd egy mozgó díszlet vászon előtt, a cirkusz vurstliszeri előterében, a cirkusz belsejében, a boxingben, ahol a kis Jecki Koogen leboxolja a Micky Mausszal kegyetlenül bánó cirkusz igazgatót. Az öt és hatodik képből nagy óriási divat vásár és divat revue lesz, amelyen a Herceg-féle Gladis krém, szerepel, komikus kuplékkal, a közönség között mindenféle értékes ajándékot osztanak ki. A hatodik kép nagy divat revüjében a következő kolozsvári gyárak és kereskedők vesznek részt: Női konfekció Pompadur cég. Férfidivat Neumann M. utóda. Uri divat Taub cég. Gyárak: Gladis cipőkrém. Ady selyemharisnya. Dermata cipőgyár. Az új ismertető bemutató manekenekkel. Megtudjuk, hogy kinél lehet legszebbet és legolcsóbban vásárolni? Harisnyától, cipőtől kezdve, egészen a kalapig, mi is tudunk, a külföld mintájára saját erőnkkel, hazai termelésünkből jót és olcsót, divatosat előállítani. Aki a hatodik képből rendezendő kabarettet versenyen, saját számával, mint amatőr

pályázatot hirdet a városi mérnöki hivatal, mely a város rendezését célozza. — Látja kérem — mondta Ciortea főmérnök — mindent elkötünk, hogy törénelmi multa városunkat minél nagyobb lépésben fejlesszük. De mit tegyünk, ha nincs pénz? „Örvendünk, ha fenn tudjuk tartani magunkat úgy, ahogy.”

A főmérnök nyilatkozatának állandóan visszatérő refrénje: **nincs pénz.** Sajnos, mi még ennél is többet tudunk, hogy egyelőre nem is lesz. Nem csoda hát, ha némi pesszimizmussal nézünk a városfejlesztés jövője felé. **H. E.**

részt óhajt venni, jelentkezék Tompa Bélánál, a darab szerzőjénél a színháznál. Mindenki kedvesen fog szórakozni, kacagni, a felnőtt éppen úgy, mint a gyermek. Jegyek elővételben már hétfőtől kaphatók a színházi pénztárnál.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, szerdán 3, 5, 7, 9 órakor: Az aszfaltbetyár. Ragyogó operett-száger. Willy Fritsch, Camilla Horn, Ralph A. Roberts. 3 órakor minden jegy 20 lej. Csak 1—2 napig.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor: Barátom, a kis király. Szenzációs kalandor vígjáték, főszerepekben: Tom Mix és csodalova, Tony.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor: Dzsingisz khán kardja. Rendkívül érdeklésítő film a titokzatos Kína bel-sejéből, főszerepekben: Boris Karloff a Frankenstein feledhetetlen alakítója, Lewis Stone és Myrna Loy.

AZ OPERA MŰSORA

Szerdán: Nevető főhadnagy. Fősz.: Maurice Chevalier. Rendezte: E. Lubitsch. Csütörtöktől közkiánatra: Érzéki száj. Főszerepekben: Elisabeta Bergner, Rudolf Forster és Anton Edthofer. Rendezte: Paul Czinner.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, szeptember 6.

Bukarest, 13: Könnyű lemezek. 17: Zenekari hangv. 19: Felolvasás. — 19:20: Könnyű lemezek, 20: Baritonadalok. 20:20: Rádiózenekar. 21: Felolvasás. 21:15: Bizet, Bossi műveiből. 21:45: Beszélő ujság.

Budapest, 6:45: Torna. Utána grammofon. 9:45: Hírek. 10: Felolvasás. 12:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás. 1:30: Katonazene. 2:45: Hírek. 3:30: Diák félóra. 4: Háztartásról, előadás. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás. Hírek. — 5: Hangv. 6:15: Előadás. 6:45: Ének. 7:20:

Machzor, imakönyvek és Talszkek

valamint mindenféle rituális cikkek legjutányosabban beszerezhetők

Rosenzweig Anton cégnél Cluj
Kérjen ingyen árjegyzékeket.

Vidámságok a katonaletből. 9:20: Pontos időjelzés, hírek. 9:40: Brácsa. 10:15: Időjárás. 11: Grammfón.

Bécs. 19: Az ezeregyéjszaka zenéje. — 22:15: Könnyű és tánczene.

Berlin. 20: Népdalénekek, Heßberg. 20:40: Mandolin- és citerazene.

Langenberg. 20: Mozart és Csajkovszkij művei.

Lipsee. 21:15: Szimfonikus hangv. Stuttgart. 22: Táncclemezek.

Varsó. 19:05: Grammfón. 20: Zongora-hangv.

Milánó. 19: Grammfón. 20:30: Fall Leo operett.

Róma. 20:30: Dvorak vonósnyegyes. — 21:15: Mascagni operából részletek.

Brünn. 18:05: Grammfón.

Kassa. 19:10: Rádiózenekar.

Prága. 17:45: Grammfón.

Svájci Alemant Adó. 21:10: Régi olasz zene.

Oslo. 20: Német zeneszerzők művei. Stockholm. 21: Ének, hegedű és zongoraverseny.

Csütörtök, szeptember 7.

Bukarest. 17: Könnyű és román zene. 19: Felolvasás. 19:20: Könnyű lemezek.

Budapest. 6:45: Torna. Utána grammofon 9:45: Hírek. 10: Felolvasás. Közben grammofon. 12:05: Szimf. hangv. 19:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás.

1:30: Grammfón. 2:45: Hírek. 4: Ifjúsági előadás. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Előadás. 5:30: Énekhangv. — 6:15: Zenekari hangv. 7:45: Nagy Endre vidám csevegése. 8:15: Dohnányi és Brahms vonósnyegyesek. 9:15: Pontos időjelzés, hírek. 9:35: Cigányzene. 10: Külföldi negyedóra. Utána időjárás. 10:45: Szalonzenekar, jazz.

Bécs. 17:25: Hegedű. 9: Közzene és belépő dalok operettekből. 20:45: Szimfonikus hangv.

Berlin. 21: Táncczene.

Frankfurt. 20: Operaszíni.

Langenberg. 21:30: Szimf. hangverseny

Lipsee. 20: Szimf. hangv.

München. 21: Szimf. hangv. szoprán-daljal.

Stuttgart. 21:30: Zongorahangv.

Varsó. 20: Rádiózenekar.

Milánó. 19:40: Grammfón. — 20:30: Operett.

Róma. 20:15: Szopránadalok.

Prága. 22:15: Szalonzenekar.

Pozsony. 18:25: Fuvószzenekar.

Kassa. 18:20: Grammfón.

Brünn. 18:05: Grammfón.

Oslo. 20:30: Dalok. 21: Schubert ötös.

Stockholm. 22: Hangverseny.

Svájci Alemant Adó. 19:10: Verdí lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Nyolc I.—IV. gimnázista magánvizsgáztatására képtessel bíró tanárnó vagy tanár azonnali részletes ajánlatát kéri: Janovitz Emil, Jibou (Salaj).

Tüzfia megrendelési irodánkat megnyitottuk Cal. Victoriai 7. alatt. I. búkhasábfá öle 750—800. Calcit. Telefon: 11-06.

Elfogadnék orth. zsidó uri családból Váradról leányt, cserébe 10 éves fiamért az iskolaévre. Sürgős jelgére választ a kiadóba kérek.

Nyelvtanárno keres urinót lakótársnak. Str. Goga 7. I. em. 6.

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!

Emulott évek elvesztett fogak - vissza nem térnek.

Ezért: Harc a veszélyes fogkő ellen!

Fogai egészségesegeknek fűnek... de vajon azok-e a valóságban? Mert a fogkő — mely sok fogbetegség oka — láthatatlanul rakódik le a fogak mögött! E bajtól menti meg Ön a Kalodont-al való rendszeres fogtisztítás. Csak a Kalodont tartalmazza a Dr. Bräunlich féle sulfurizoleot, mely a fogkő hatóságos és tudományosan elismert ellenszere. Ezért: tisztítsák fogait reggel és este Kalodont-al!

KALODONT

Fogkő ellen

אתרוגים

ואבעתן אויס ארץ ישראל אנגעלאנגט האבעתן אין דיעסיגער פערזאנליך דיא אתרוגים בלי שום חשש מורכב שריים אפי' למחרת מן המחרתן אויסגעוואהלט, עבענאז איסט עס מיר געלונגען אין טרייע סט דיא קרפער אתרוגים אין פינטער קוואליטאט בענועדער גיטטיג צו טרייען. בין דאזער אין דער אנגענעמען לאנגע מיינע קונדען אין האכטעם מאסטע צופריעדען צו שטעללען

E. ROZENZWEIG, CLUJ
C. Regina Maria. 6.

SZERDA, 1933. SZEPTEMBER 6.

HIR

— Lengyelország tes országának, Budapestről gyel kormány a keletiben szabad zónát ajánl országának.

— Jobban van Dollfuss ből jelentik: Dollfuss akít vakkbélgyulladásal rálni, jobban érzi magmulva elhagyhatja a sz

— Lindberghék Svéd holmból jelentik: A repülőgépen a svéd Fogadatusuknál a rep az amerikai követ és a társaság vezérigazgató svéd trónörökösparve nek tartják, hogy Lind látogatni családjának tagjait is.

— Lord Grey állap Londonból jelentik: Londonban hanyatlók. Á mint az utóbbi napok orvosok nem fűznek maradásához.

— Hajóssztrájk a fr rizsből jelentik: Az é ken ujjab hajóssztrájk beszüntetés egyelőre ré

Jön ROYAL MO

A névtelen

A nagy világgés után egy Embe Werner Krauss, Fritz Thiele, Maria Bard, (Reinhardt színésznők) mára a legnagyobb

— Ezer saarvidéki g Berlinből jelentik: Ezek mek, akik több héten nyaraltak, visszatérő ut ták az utat Berlinben, főváros vendégei két na

— Nagy ünnepek a török ostrom alóli fe dulóját. Varsóból jele 10-én négy különvonat török ostrom alóli sz gein való részvételle.

— Enyhül a munkán országban. Varsóból je munkanélküliség enyhü liek száma Lengyelorszá

— Horogkereszték a jelentik: Lingenben a res uszó, élénk színekre m póskeresztet fogott k kutatására nyomozást i

— Betörték Lilian B Berlinből jelentik: Lil színesznő vilájjában be reformmal elajtották sz gatták a lakást s egy tát és takarékbetétkön gukaki. A filmszínész Amerikában tartózkodí ják a károszseget.

— Kimutatás a Mar 1933. év július havi m tatott 600 ebéd, 150 lit Bevételek: 600 ebéd á 2 ből 7305, templomi és sok 80, e havi tulkiadá 23.446 lej. Kiadások: értéke 15.000, ételhord költ. 1600, jutalékokra adások: főzés és tej l rosi betegeknek 261, se geknek 550 Összesen 23 Mórné elnök, Mózes El

— Gyulafehérváriak Stern Ignacné nemet-h jába a beiratások f. h helyiségében Str. Bă esközölhetők.

— Megalakult a des Dr. Bör Emánel. B Hochstadt Dezsó kezd alakult a Zákén Bari egyesület célja reorgan portot, belekapcsolodni munkába, továbbá az i ket támogatni a mun egyesület működése el sal tekint Dész cionista

HIREK

— Lengyelország tengert ad Magyarországnak. Budapestről jelentik: A lengyel kormány a keletitengerparti Gdyniában szabad zónát ajánlott fel Magyarországnak.

— Jobban van Dollfuss felesége. Bécsből jelentik: Dollfuss kancellár felesége, akít vakbélgyulladással meg kellett operálni, jobban érzi magát s néhány nap múlva elhagyhatja a szanatóriumot.

— Lindberghék Svédországban. Stockholmából jelentik: A Lindbergh-házaspár repülőgépen a svéd fővárosba érkezett. Fogadtatásuknál a repülőterén jelen volt az amerikai követ és a svéd légi forgalmi társaság vezérigazgatója, Lindberghék a svéd trónörökösök vendégei. Valószínűnek tartják, hogy Lindbergh meg fogja látogatni családjának Svédországban élő tagjait is.

— Lord Grey állapota reménytelen. Londonból jelentik: Lord Grey ereje állandóan hanyatlik. Állapota súlyosabb, mint az utóbbi napok bármelyikén. Az orvosok nem fűznek reményt életbenmaradásához.

— Hajósztrájk a francia vizeken. Párizsból jelentik: Az északi belvizeken újabb hajósztrájk tört ki. A munkabeszüntetés egyelőre részleges.

Jón ROYAL MOZGÓBA Jón

A névtelen ember

A nagy világgégés után 22 évvel hazatér egy ember. . . Werner Krauss, Fritz Grünbaum, Herta Thiele, Maria Bard, Helene Thiemig (Reinhardt színésznők). Mindenki számára a legnagyobb élmény.

— Ezer saarvidéki gyermek Berlinben. Berlinből jelentik: Ezer saarvidéki gyermek, akik több héten át Rügen szigetén nyaraltak, visszatérő utjukon megszakították az utat Berlinben, ahol a birodalmi főváros vendégei két napon át.

— Nagy ünnepségekkel üli meg Bécs a török ostrom alóli felszabadulás évfordulóját. Varsóból jelentik: Szeptember 10-én négy különvált indul Bécsbe a török ostrom alóli szabadulás ünnepségein való részvételre.

— Enyhül a munkanélküliség Lengyelországban. Varsóból jelentik: Az ipari munkanélküliség enyhül. A munkanélküliek száma Lengyelországban 206 ezer.

— Horogkeresztek a Dunán. Bécsből jelentik: Linzben a rendőrség a Dunán uszó, élénk színre mázolt óriási kampokereszteket fogott ki. Elhelyezőik felkutatására nyomozást indítottak.

— Betörték Lilian Harvey viládjába. Berlinből jelentik: Lilian Harvey filmszínésznő viládjában betörők jártak. Kloroformmal elaltatták szobalányát, felforgatták a lakást s egy pénzzel telt kezett és takarékbetétkönyveket vittek magukkal. A filmszínésznő hónapok óta Amerikában tartózkodik s így nem tudják a kárösszeget.

— Kimutatás a Marpe Lanefes Egylet 1933. év július havi működéséről. Kiosztott 600 ebéd, 150 liter tej, 8 liter bor. Bevétel: 600 ebéd a 25, 15.000, tagdíjakból 7305, templomi és egyéb hozzájárulások 80, e havi tulkiadás 1061. Összesen 23.446 lej. Kiadások: Kiosztott ebédek értéke 15.000, ételhordásért 2778, igazg. költs. 1600, jutalékokra 1447, konyhai kiadások: főzés és tej 1810, tejszámla városi betegeknek 261, segélyek városi betegeknek 550 Összesen 23.446 lej. Neumann Mórné elnök, Mózes Elek titkár.

— Gyulafehérváriak figyelmebe. Dr. Stern Ignác német-éber magánóvodájába a beiratások f. hó 5-14-ig az óvoda helyiségében Str. Bärnut 1 szám alatt eszközölhetők.

— Megalakult a dési Zákén Barisszia. Dr. Bór Emanuel, Barna Kálmán és Hochstadt Dezső kezdeményezésére megalkult a Zákén Barisszia Désen. Az egyesület célja reorganizálni a Helyi csoportot, belekapcsolni minden cionista munkába, továbbá az ifjúsági szervezeteket támogatni a munkájukban. Az új egyesület működése elé nagy várakozással tekint Dési cionista társadalmá.

Porraégett Duisburg német kikötőváros raktárnegyede

Berlin, szeptember 5. Tegnap az éjszakai órákban eddig még ismeretlen okból kigyulladtak Duisburg kikötő raktárházai. A tűz az egyik raktárépületből pillanatok alatt terjedt el az egész raktárépület-tömbre. A kikötő közelében levő házak lakói percek alatt elözönlöttek a lángokban álló épületek környékét. A közben helyszínre érkezett tüzoltók csak nagy erőfeszítéssel tudták utat nyitni a lángokban álló raktárakhoz. A tüzoltóság

emberfeletti erővel igyekezett gátat vetni a tűz terjedésének. Az egyre terjedő tűz miatt pánik tört ki a környező házak lakói között. Az oltás most már kizárólag a környező házak megmentésére irányul, mert a raktárházakat a benne levő áruval együtt nem sikerült megmenteni a pusztulástól. A reggeli órákban sikerült lokalizálni a tüzet. A leégett raktárépületek és a benne odavesztett áru értéke óriási összegre rug.

— Turistakongresszus Olaszországban. Rómából jelentik: Cortina d'Ampezzoan szeptember 10-14 napokon tartják a negyedik nemzetközi alpinista és turistakongresszust. A Dolomitokban levő festői fekvésű városkába az olasz államvasut 70 százalékos kedvezményt biztosít a kongresszusra utazó idegeneknek is.

— Lelepleztek egy Angliában készült kommunista lapot. Berlinből jelentik: Bremenben 64 kommunistát letartóztattak az Angliában kiadott Wamheit c. lap terjesztésével kapcsolatban. A lapot víziton csempészték be Németországba.

1000

Ezer lejt kellett felváltanom. Gondoltam: a trafikos az biztos felváltja. Hogyne, hiszen neki annyi az aprója, hogy. . . Bemegyek hozzá. Ezer lejt kérem fel. . . aprózni. Kezemen lobogatom a kékszínt bankót. Nyíltan, biztosan, nehogy még azt gondolja, hogy hamis. A trafikos azonban nem gondol semmit. Azt mondja: ezer lejt kérem. . . hehe hehehe. . . jó vicc. . . ezer lejt. . . hehehehe. . . ez igazán kedves. Szóval, nem értem. A trafikos: nincsen kérem nekünk. . . Ezt ugy mondja, hogy szeretném lekottáznai. . . Nihncshenehn. Na jó. Megyek más-hová. Ott is ugyanez. Megyek a pék-hez. Ott sem. Megyek. . . megyek, kez-mben a pénz. . . A fűszeres azt hisz-i, sikkasztottam. . . A borbély azt hisz-i meggyertem. A rikkancs azt hisz-i meggyertem a Nobel díjat. A rendőr gyanusan néz. Mikor kijövök a huszad-ik próbálkozásomból, valaki nyakon ragad. Megnézem: te jó Isten! Ez. . . szörnyű. . . ez borzasztó: Pop Loentjn, Drrrr. A sziguranca. Te jó ég! Nézzük egymást. Aztán én: nézze kedves Igaz-gató ur, ez az ezer lej nem az én ezer lejem, ez az ezer lej kérem nem az enyém, ez az ezres a szerkesztőség egyik tagjára. . . ez az ezres nem is az övé, csak kétszáz az övé és azért kell felváltani. . . Amde hiába minden. A sziguranca azt mondják: majd az ügyészség. Aztán a törvényszék másod-ik szekciója. Itélkeznek felettem. Dr. Klein Miksa a védőm, Colfescu ur az ügyészem. Vádbeszédében azt mond-ja: Uraim! ez az ember itt hamisított. Ez az ember itt fájának jellemző. . . satöbbi. Hölgyeim és uraim, elítéltek. Tíz esztendőre ítélték. Egy ezresért. És igazuk van. Hogy jövök én ahhoz, hogy nekem egy ezresem legyen? Hogy jövök én ahhoz? . . . (a. h.)

— Összeütközött egy autobus és egy parasztszeker a Metropol kávéház előtt. Ma a kora reggeli órákban a 457. rend-számú autobus elütött egy parasztszeke-ret. Az autót Telegen soffőr vezette. Az autó utasainak semmi bajuk nem történt. A parasztszeker elé fogott ló feje súlyo-san megsérült az összeütközés követke-zésében. A szolgálatos rendőr azonnal meg-állította az autobuszt. A soffőr szerint őt nem terheli a felelősség, mert hossza-san túlkölt az utkereszteződésnél, melyet valószínűleg nem hallott a szekeret hajtó paraszt. A rendőrség megindította az eljárást.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ára 140 lej

Szállítjuk utánvételt vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

NAPRÓL NAPRA

Szeptember 14-én lesz a Josefstedter Theaterben a Noszty fiu esete német premierje.

A svéd fővárosban ma megnyílt a nemzetközi művészeti kongresszus.

Ugy hírlík, hogy a newyorki Metropolitan-opera eddigi 26 hetes szezonját 12 hetesre csökkentik le. Első előadását az opera karácsony táján fogja megtartani. A szerződött tagok nagy része hangver senyturnékat kötött le nemcsak Ameriká-ban, hanem Európában is.

A Bürgertheater, amelyben öt év ota nem volt rendes szezon, októberben ope-rettel megnyílik. Igazgatója Hans volt hamburgi színházigazgató.

A milánói Lirico november közepén fogja megkezdni szezonját a Casanova című operettel, a melynek címszerepére a Scala egyik magánénekesét kívánják megnyerni.

Jahn, a Deutsches Volkstheater igaz-gatója társigazgatójának szerződötté Karl-heinz Martin rendezőt, aki dramaturgiai és művészeti tanácsadója lesz Jahnnak.

A németországiak ezermárkás Ausztria-ba szóló külön vizuma megpróbáltatás-nak tette ki Stájerország és Tirol nyara-lóhelyeit, de a többi ausztriai fürdő és üdülőtelepeken alig lehetett észlelni a bojkott miatti távolmaradást, mert a né-meteket angol, francia és olasz vendégek tömeges megjelenése pótolta.

Nagy sikere van a Zwei Herzen in Drei-vertel-Takt filmből írott operettnak a dán fővárosban. Az operettet az új No-errebszínházban játsszák.

— Ismét üzembe helyezik a Do. X-et. Berlinből jelentik: A május 9-i passau-i repülőszállító megrongálódott Do. X. óriás-repülőgépet kijavították. A gép Wagner repülőkapitány vezetésével ma uta-sok nélkül próbauton volt. Keddén a Do. X. postával Friedrichshafenbe repül.

A világháború és a nyomában megvál-tzott politikai határok következtében az idegen nyelv tanulása elveszti luxus jel-legét. Gyakorlati jelentősége hirtelen és szembeötlően megnő. Már nemcsak a ke-reskedelmi levelezés, nemcsak a divatból tanuló érdeklődik más nyelvek iránt, ha-nem a társadalom legkülönbözőbb réte-geiből való tömeg is. A fürge és ráérő kicsiny csapatát a munkában kimerült, tanulástól elszakított középkorúak nehézkes tábora váltotta fel. Ezzel — úgy hisszük — a háború előtti nyelvtanulási módszer is összeomlott. (Részlet a „100 újság-cikk alapján románul” című könyv előszavá-ból.) A kitűnő és feltűnően ötletes magán tanulásra szánt tankönyv ára 150 lej.

Ismét kapható Ilia Ehrenberg: Moszk-vai sikátor című, nagyszerű könyve. Ára csak 90 lej.

Hirdetés imaszékbérlés ügyében

A Ferdinánd Király-uti nagytemp-lom imaszékeinek bérbeadása megkez-dődött és az ülések naponta bérelhetők a hitközségi irodában (Regele Ferdi-nand 54. I.) naponta d. e. 9-1 és d. u. 4-6. Telefon 4-62.

Miután a helybeli hitközségek közö-sen elhatározták, hogy ezúttal egyetlen nem vallási testületnek sem adnak engedélyt a főünnepre pótimaházak szervezésére, a cluj-i kongr. hitközség a főtemplom mellett téli templomban pótimaházat rendez be saját személyze-tének közreműködésével a főünnepre. Igen mérsékelt áru helyekkel. Ezen ülé-sek bérbeadása is megkezdődött.

A régi imaszékbérlő t. hittelvérek felkértek, hogy e hó 10-éig gondos-kodjanak üléseik bérlésének meghosz-szabbításáról, mert addig ki nem vál-tott ülések bérlés adatni új bérlőknek.

A főünnepken vendégrabbi fogják az ünnepi prédikációkat mondani. Ima-szék-jegy nélkül senki sem bocsájtatik be a főünnepken a templomba, miután csak annyi a férőhely, ahány imaszék-jegy kiadatik.

A Cluj-i Izr. Hitközség Templom-Gondnoksága

Szinyvek és

Ujális cikkek leg-szerezhetőek

en cégnél Cluj-egyzékeket,

ből. 9.20: Pontos

ácsa. 10.15: Idő-

szaka zenéje. —

ne.

folin- és citera-

rt és Csajkovsz-

ikus hangv.

ezek.

ón. 20: Zongora-

ón. 20.30: Fall

vonósnégyes. —

részletek.

fón.

nekar.

ón.

1.10: Régi olasz

szerek művei.

hegedű és zon-

ber 7.

és román zene.

Ötven lemezek.

Utána grammo-

olvasás. Közben

hangv. 19.30:

felzés, időjárás.

rek. 4: Ifjúsági

felzés, időjárás.

Enekhangv. —

5: Nagy Endre

Dohnányi és

15: Pontos idő-

zene. 10: Kül-

időjárás. 10.45:

Közene és be-

20.45: Szimfóni-

szl.

ef. hangvers ny

gv.

angv. szoprán-

hangv.

fón. — 20.30:

ok.

kar.

nekar.

ón.

Schubert ötös.

eny.

10: Verdj le-

SEK

2 lej, vastu-
apró hirdé-
30 százalé-
dija előre
k úgy továb-
lékelve van.

magánvizi-
anárno vagy
ulatát kéri:

lánkat meg-
batt. I. bükk-
t. Telefon:

ri családból
éves fiamért
re választ

lakótára-

UJ KELET *Legújabb hírek*

Bukarestben elkerülhetetlennek tartják a nemzeti parasztpárt kettészakadását

Boilát mégis kizárják a pártból? Jelentéktelen kommunikét adtak ki a kedd délelőtti minisztertanácsról

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. Az Uj Kelet tud. Vaida tegnapi kihallgatása után sem illelt el a Boila-féle röpirat és az ezt követő Maniu nyilatkozat által felvert politikai hullámok. A főváros politikai köreiben érdeklődése a kedd délelőtti minisztertanács felé irányult, amely azonban arról kiadott hivatalos kommuniké szerint — a folyó ügyekkel foglalkozott és nem érintette a legaktuálisabb problémákat.

A kommuniké szerint a minisztertanácsban Vaida számolt be a legutóbbi eseményekről, majd Madgearu részletes előterjesztésben ismertette a külföldi hítelezőkkel folytatott tárgyalások állását. Titulescu szeptember 15-ikén érkezik haza. A külügyminiszter megérkezése után

fojgják megtalálni a legkiegítőbb megoldást a hitelezőkkel való meg egyezésre.

Madgearu nem hajlandó egy jótányvit sem engedni Románia érdekeiből. Irimescu, a buzaértékesítési tanács elnöke a buzaértékesítési kampányról számolt be és bejelentette, annak rendkívüli sikerét. Brailában a buza ára 40 ezer lej, kétszerese tehát a világgiacon árnak.

Bár a minisztertanács rendkívül fontosságú kérdésekről tárgyalt, a politikai élet érdeklődésében eltörpült a kedd este hat órakor összeülő nemzeti parasztpárti végrehajtó bizottsági ülés mellett. A végrehajtó bizottsági ülésen részvesz Vaida, Mihalache, Madgearu, Mirto, Pan Halippa, Sauciu Saveanu és Costachescu. A bizottság a Boila röpirattal foglalkozik és bukaresti lapok szerint a nagy izgalmak jegyében induló ülésen

szencziációs eredményt várnak.

Vaida környezetében lévő kormánypártiak szerint

ki fojgják zárni a pártból Boila Zakariást

és dönteni fognak párthíveik sorsáról is.

Vaida minden valószínűség szerint a gyűlés után nyilatkozatot fog adni. A külföldi hítelezők kérdésében Madgearu nyilatkozatra várnak. Politikai körökben rendkívül feszülten ítélik meg a politikai helyzetet.

Boila röpirata valóban robbanó bomba volt. Maniutól határozott, döntő lépést várnak. A pártban a végleges szakadást elkerülhetetlennek tartják.

Politikai körökben tudni vélik, hogy a helyzet Mihalache kezében van és valószínűnek tartják, hogy Boila kizárása után az a helyi tagozat, amelynek Mihalache az elnöke, tiltakozását fogja kifejezni.

A miniszterelnök egyébként holnap reggel Calimeneștibe megy, míg Ghelmeanu estörtökön érkezik Badgasteinből Bukarestbe.

Az antiszemitaik készülnek az őszi kampányra

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. Az Uj Kelet tud. Az antiszemita mozgalom frontjáról nyugtalanító jelentések érkeznek. A vaspárda rendkívüli előkészületeket tesz őszi politikai kampányára, amelyet két fronton kíván folytatni. Egyrészt az összes politikai

pártok ellen, másrészt pedig Cuza partja ellen, amelyet a vaspárdisták legádázabb ellenségüknek tartanak. Cuza-t a nemzeti érdekek árulójának tekintik, aki Zelea Codreanu hívej szerint a mindenkor kormánypárt játék-szere.

A két tábor között rendkívül éles küzdelem várható. Stelescu képviselő röpi-

ratot készít a diáksághoz, amelyben súlyos vádakkal illeti a román keresztény diákszövetség vezetőit. Összel sokkal erőteljesebb diákmozgalomra lehet számítani, mint az előző években. Cuza Fortuval keres közeledést, míg Zelea Codreanu októberben a fővárosban kíván tüntetni és felváltatni rohamcsapatát, hogy erejét megmutassa.

Kubában új forradalom tört ki

London, szeptember 5. Az Evening News newyorki távirata szerint Kubában újabb forradalom tört ki, ezúttal a De Cespedes rezsim ellen. A hadsereg és a haditengerészet néhány ezrede fellázadt és Havannában, valamint több vidéki városban középületeket és pályaudvarokat szállított meg. A forradalmár hadsereg tá-

madásra készül. Vezérük egy Battista nevű őrmester. A kikötőkben a forradalmárok a hadihajók ágyúit a partvidék ellen irányítják és megadásra szólítják fel a kormányhívi csapatokat. A forradalom oka az, hogy a jelenlegi kubai kormányzatot nem tartják elég radikálisnak.

Rabbilunak néztek és letartóztattak Drezdában egy román mérnököt és rettenetesen elkínózták

Nemcsak róla, de Presan marsallról is azt hitték, hogy zsidó

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. A bukaresti lapok nagy riportokban számoltak be Dracopol bukaresti mérnök németországi letartóztatásáról. Dracopol, akit egy rabbi fiának néztek, Drezdában tartóztatták le a hitleristák és borzalmasan elkínózták. Letartóztatták hugát is, aki Pár zsból utazott Drezdába meglátogatására. Dracopol mérnököt a Presan marsall vezetés alatt álló cserkészcsapatra vonatkozó feljegyzéseket találták, miért is megállapították róla, hogy kém, Presan marsall pedig egy másik zsidó és egy keresztényellenes szervezet vezetője. Dracopot és hugát a román követség intervenciójára engedték szabadon.

Sziguranca-jelentés szerint Szokolow Romániába jön és félni lehet, hogy pénzt fog átcsempészni a határon

Egy otromba bizalmas kémjelentés látott napvilágot a Calendaruiban

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) A Calendarul című lap mely tudvalevőleg igen közeli kapcsolatot tart fenn a Vaspárdával, feltűnő keltő cikket közöl, melyben szenzációs formában arról ad hírt, hogy Nachum Szokolow, a Cionista Világszervezet elnöke Romániába jön. A Calendarul a cikkkel azt is igazolja, hogy nemcsak a Vaspárdával, de a rendőrséggel is feltűnően jó kapcsolatokat tart fenn, máskülönben aligha juthatott volna ennek a bizalmas izü rendőri „kémjelentésnek” birtokába. A rendőrség jelentése ugyanis olyképpen találja fel a dolgot, mintha Szokolow érkezését egész nemzetközi hálózatának mozgósításával tudhatta volna csak meg. A felettebb jellemző sziguranca-jelentés — a Calendarul szerint — a következőképpen hangzik:

„A rendőrség vezérigazgatósága a

13.349. számú, augusztus 27-én kelt jelentésében közli a miniszterelnökséggel, miszerint egy informálták, hogy folyó hó októberében Szokolow, a Cionista Világszervezet elnöke Romániába érkezik, hogy a német zsidók helyzetéről előadást tartson.

„Ez alkalommal a Palesztina-alapok és a németországi zsidó menekültek részére gyűjtés is történik.”

„Az alapok — jelenti a rendőrség igazgatósága — most nehéz problémát képeznek a romániai zsidók számára, akik nem tudják, hogyan juttassák ki ezeket az összegeket az országból. Szokolovot viszont diplomatának tekintik, akinek számára könnyű lesz a pénzt kivinni, mert nem motózhadják meg a határon.”

Ezt jelenti — a Calendarul szerint — a rendőrség Szokolov látogatásáról. A jelentés — enyhe szóval — feltűnő, de

mindenesetre jellemző. A rendőrségnek tudnia kellene, hogy Szokolov érkezését már hónapokkal ezelőtt jelentették a romániai lapok és így egészen felesleges dolog volt külföldi információkra nagy esomó pénzt kiadni, a sziguranca kémjelentés nélkül is megtudhatta volna, hogy Szokolov jön-e Romániába, vagy sem. Amíg pedig a Palesztina-alapokat illeti, máris megnyugtathatjuk a sziguranca-t, hogy a romániai zsidóságnak egyáltalában nem okoz nehézséget a pénzek kiküldése. Ezeket az összegeket ugyanis szabályszerűen a Banca Nationala útján továbbítják az alapok a Keren Kajemeth és Keren Hajjeszod Palesztinába, úgy-hogy Szokolov „csempészésére” egyáltalában semmi szükség nincs.

A sziguranca — nézetünk szerint — sokkal nagyobb szolgálatot tenne az országnak, ha például a Calendarulhoz olyan közelálló jobboldali szervezetek belső életét tanulmányoznák, semmint hasonló „információkért” adna pénzt ügy-nökeinek, hogy aztán „jelentése” pont a Calendarulban lásson napvilágot.

Az osztálysorsjáték huzása

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tud.) A sorsjáték mai huzásán a következő számok nyertek: 30 ezer lejt a 21.392 és 46.844, 25 ezer lejt a 39.228, 20 ezer lejt a 62.332, 44.096 és 44.831, 15 ezer lejt a 16.992, 36.292, 31.614, 17.040, 50.831, 38.249 és 53.415.

Nemzeti diktatura Japánban

London, szeptember 5. A japán minisztertanács a gazdasági helyzetre és az orosz hadikészülődésekre való tekintettel elhatározta a kormány reorganizációját, miután a törvényhozás nagy partjait megegyezésre jutottak, semmi akadály nincs nemzeti kormány megalakulásának. Az új kormány diktatorikus hatalommal fog rendelkezni. Oshida japán külügyminiszter és Takahashi pénzügyminiszter ellenzik a diktaturát és ezért kifognak maradni a nemzeti diktatura kormányából.

— Hamijstott bonokkal vásárolt élelmiszereket gazdája nevére, Dr. Szövértffy György orvos feljelentést tett a rendőrségen Moldován Anna nevű szakácsnője ellen. Feljelentésében elmondta, hogy a szakácsnő bont állított ki az ő nevére, melyért különbözöt árut vásárolt a Zsigmond-féle főtéri esemegüzletben. A napokban megszólitotta az orvost az üzlet tulajdonosa és felkérte, hogy fizesse ki 1500 lejes bonját. Az orvos meglepetten hallotta a kereskedő követelését. Kijelentette, hogy semmiféle vásárlásról nem tud és nem is hajlandó kiegyenlíteni a neki tulajdonított bont. Faggatni kezdte a szakácsnőt, aki azonban tiltakozott az ellen, hogy ő vette volna az árut. A rendőrségen vallatásra fogták a szakácsnőt, aki végül is beismerte, hogy ő vásárolt esemegét az 1500 lej értékű bonnal. Elmondotta, hogy egy Karolina téri trafikos lányt kért meg a bon megírására, akivel elhitette, hogy nem tud írni. A trafikoslány jóhiszeműleg meg is írta a bont, azt gondolván, hogy dr. Szövértffy bízta meg az asszonyt. A rendőrség le-tartóztatta a furfangos szakácsnőt.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa posta plătite in n No. 224.713

da Baron L. Telefon: 9-77. Havonta 1100 évre 600, egy földre: Hav felévre 6, egy detések díjz KELET” zsidóság keink v. rás megjelöl

Hazai éhsz

Newyork — jelenséget — ismerkedni ve

A dunaj köz munkásai azok nek az amerik munkanélküli

Azokat az ezeket az éhsz. Azok egy da ezek egy jobb, sitó vasuti tar

Azonos visz éhsz kollektiv Munkanélkü zis beközönté

De ezek né egyéni orvoslá

Ma a tömeg és a társadal sükkert.

Es marsolna Más kérdés ad kenyeret.

Legfeljebb á éhezőknek, hog felvonulásban.

Munkanélkü és a numer

Munkanélkü reszust tartan

A kormány mire a munkat otthonba és ott diplomások ny klauzusoz nyhit Csak.

Két dolog va dekel.

Az egyik dol Az, hogy mié szust befűtan?

Mert akár be reszust, akár r messz megmarad.

Nem, sajnos, val a nyomorgó

Előre gondt egészséges gazd egészségesen el a szabad pályák jusagot.

Akkor nem ke kongresszust.

Es akkor... numerusz klauzu

Mert a numer kor követelik a mor, az intellekt már a kétségbee got.

Vallás és pol

A magyar kor ayovszky Sándor. Igenem evangéli csak laikus, de házi adminisztrá

Legutóbb a du ház magyaróvári szava. Sok Nagy a hitleri protens te, hogy: „Nem s amely idegen áll zésébe bele akar vezetés felett bit

Tény és valósá nem szerencsés hitleri vallásba.

Egy vallásba, ban hanem lény attól, amit a val csülni kell. Hitler digi tapasztalata hogy a hitleri va testvérjességnék, tetnek. Beleavatkozni e